

KIBRIS RAPORU

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

1. BÖLÜM

1.1. TARİHTE KIBRIS

1.1.1. Kıbrıs Tarihinin Öne Çıkan Dönemleri

1.2. KIBRIS'IN COĞRAFI KONUMU

1.3. KIBRISIN JEOPLİTİK ve JEOSTRATEJİK ÖNEMİ

1.3.1. Deniz ve Hava Kontrolü

1.3.2. Enerji Jeopolitiği

1.4. KIBRIS'IN TÜRKİYE İÇİN ÖNEMİ

1.4.1. Askeri Denge

1.4.2. Güvenlik Kalkanı

1.4.3. Deniz ve Hava Hakimiyeti

1.4.4. Garantörlük ve Tarihi Haklar

1.4.5. Kıta Sahaneliği

1.4.6. Enerji Kaynakları

1.4.7. Nakil Hatları

2. BÖLÜM

2.1. ASIL SORUN

2.2. SORUNUN TARİHİ SÜRECİ

2.3. BM'İN KARARI HUKUKSUZDUR

2.4. SORUNUN DOĞRU TANIMI

2.5. GÜNEYİN TÜM ADA ADINA AB'YE KABUL EDİLMESİ HUKUKSUZDUR

3. BÖLÜM

3.1. KIBRIS MESELESİNDE ÇÖZÜM STRATEJİSİ VE YOL HARİTASI

3.1.1 Milli Eylem Planı

3.1.2. Ulusal Birlik, Davanın İçselleştirilmesi

3.1.3. İki Devletli Çözümün Tescili

3.1.4. Tanınma

3.2. TANINMA SORUNU

3.2.1. Türkiye Adım Atmalı

3.3. TÜRK DEVLETLERİ VE KKTC

3.4. TÜRK VE İSLAM DÜNYASININ KKTC'Yİ TANIMASI NASIL SAĞLANIR

3.4.1. Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Üzerinden Kademeli Tanınma

3.4.1.1. Gözlemci Statüsünün Yükseltilmesi

3.4.1.2. Doğrudan Uçuşlar ve Ticaret

3.4.2. İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Bünyesinde Statü Değişikliği

3.4.2.1. Kıbrıs Türk Devleti İsminden Resmi Ada Geçiş

3.4.2.2. Gelişmekte Olan İslam Ülkeleriyle Bağlar

3.4.3. Diplomatik Stratejide Eksentrik Dönüşüm

3.4.3.1. Federasyon Tezlerini Tamamen Terk Etmek

3.4.3.2. Şartlı Diploması ve İkili İlişkiler

3.4.4. Kültür, Spor ve Eğitim Diploması (Yumuşak Güç)

3.4.4.1. İslam Dünyası Üniversite Ağları

3.4.4.2. Uluslararası Organizasyonlar

3.5. SAVUNMA

3.5.1. KKTC'de Savunma

3.5.1.1. Kıbrıs Türk Barış Kuvvetleri Komutanlığı (KTBK)

3.5.1.2. Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı (GKK)

3.5.1.2.1. Komutanlığın Yapısı

3.5.1.2.2. Bağlı Birimler

3.5.2. Ek Konuşlandırmalar ve Stratejik Güç

3.5.2.1. Hava Savunma ve Caydırıcılık

3.5.2.2. Deniz Üssü

3.5.3. Askerlik Sistemi

3.6. KKTC ORDUSUNUN KURULMASI BİR SEÇENEK OLMALIDIR

3.6.1. Bağımsız KKTC Ordusu Nasıl Kurulabilir?

3.6.2. Bağımsız Ordu Kurulmasının Faydaları

4. BÖLÜM

4.1. ADADAKİ DİĞER SORUNLAR

4.1.1. SOSYAL ve SİYASAL SORUNLAR

4.1.1.1. Türkiye'den Uzaklaşma

4.1.1.2 Uzaklaşmanın Nedenleri

4.1.1.2.1. Genç neslin öncelikleri

4.1.1.2.2. Olumsuz Türkiye Algısı

4.1.2. DEMOGRAFİK HAREKETLİLİK VE DOĞURDUĞU SORUNLAR

4.1.3. KKTC'DE YABANCIYA ARAZİ SATIŞI

4.1.4. EKONOMİK SORUNLAR

4.1.5. KKTC'NİN BAŞLICA GEÇİM FAALİYETLERİ

4.1.5.1 Tarım ve Hayvancılık

4.1.5.2. Balıkçılık

4.1.5.3. Sanayi

4.1.5.4. Madencilik

4.1.5.5. Dış Ticaret

4.1.5.6. Turizm

4.1.5.7. Eğitim

4.1.5.8. Su

4.1.5.9. Elektrik

4.2. KALKINMA PROJELERİ HAYATA GEÇİRİLMELİ

4.2.1. Uygulanabilecek Projeler

4.2.1.1. Enerji ve Altyapı Projeleri

4.2.1.1.1. Türkiye-KKTC Deniz Altından Kablo ile Elektrik Projesi:

4.2.1.1.2. Yenilenebilir Enerji Yatırımları

4.2.1.1.3. Su Yönetimi ve Tarımsal Sulama

4.2.2. Dijital Dönüşüm ve Teknoloji (E-KKTC)

4.2.2.1. Akıllı Devlet ve E-Dönüşüm

4.2.2.2. Bilişim Adası ve Teknoparklar

4.2.3. Nitelikli ve Çeşitlendirilmiş Turizm

4.2.3.1. Alternatif Turizm Modelleri:

4.2.3.2. Kültürel Miras ve Gastronomi:

4.2.4. Tarım ve Sanayide Katma Değer

4.2.4.1. Yerli Ürünlerin Markalaşması

4.2.4.2. Topraksız ve Akıllı Tarım

4.2.5. Yükseköğretimde Kalite Odaklı Dönüşüm

4.2.5.1. Uluslararası Akreditasyon Destekleri

4.2.5.2. Sanayi-Üniversite İş Birliği

4.3. TÜRKİYE’NİN KIBRIS’A MALİ YARDIMI

4.3.1. Altyapı ve Yatırımlar

4.3.2. Savunma ve Güvenlik

4.3.3. Reel Sektör ve Reel Bütçe Açıkları

5. BÖLÜM

5.1. DOĞU AKDENİZ’DE TEHLİKELİ GELİŞMELER

5.2. DOĞU AKDENİZ’DEKİ HİDROKARBON REZERVLERİ

5.2.1. Levant Havzası

5.2.2. Nil Delta Havzası

5.2.3. Kıbrıs Adasının Çevresi

5.2.4. Herodot

5.3. MEB SINIRLARINDA ANLAŞMAZLIKLAR – TÜRKLERİN YOK SAYILMASI

5.3.1. TC – KKTC Arasında Kıta Sahanlığı Anlaşması

5.4. MEB TAYİNİNDE ULUSLARARASI HUKUK TÜRKİYE’DEN YANA

5.5. BÖLGE DIŞI GÜÇLERİN YAPTIĞI ASKERİ YIĞINAK

5.6. DENİZ YETKİ ALANLARINDA ANLAŞMAZLIKLAR

5.6.1. İsrail – Lübnan

5.6.2. Türkiye & Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti – Kıbrıs Rum Kesimi

5.6.2.1. Yunanistan-GKRY’nin Tezi

5.6.2.2. Türkiye’nin Tezi

5.6.3. Türkiye & Libya – Diğer Devletler

5.6.4. Filistin – İsrail

5.7. GELİŞMELERİN DOĞURDUĞU SORUNLAR

5.7.1. EGEMENLİK

5.7.2. GÜVENLİK TEHDİDİ

5.7.2.1. Türkiye'nin Yeni Güvenlik Stratejisi: Akdeniz Kalkanı

5.7.3. TİCARİ MENFAATLERİN ENGELLENMESİ

5.7.4. BÖLGEDE TÜRKİYE'NİN YALNIZLAŞTIRILMASI VE KUTUPLAŞMALAR

5.8. BATININ SİNSİ OYUNU

5.9. AMERİKA NE PLANLIYOR?

5.10. BÖLGEDE GÜÇ DENGESİ

5.10.1. Amerika

5.10.2. Rusya

5.10.3. Çin

5.10.4. Avrupa Birliği

5.10.5. İngiltere

5.10.6. İsrail

6. BÖLÜM

6.1. DOĞU AKDENİZDEKİ GELİŞMELERE KARŞI ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER

6.1.1. Kıbrıs Neden Bir Beka Meselesidir?

6.1.1.1. Tarihsel ve Kültürel Açıdan

6.1.1.2. Askeri ve Stratejik Açıdan

6.1.1.3 Hukuk ve Denizcilik Açısından

6.1.1.4. Ekonomi ve Enerji Açısından

6.1.2. ALINACAK TEDBİRLER

6.1.2.1. Siyasi Tedbirler

6.1.2.2. Askeri Tedbirler

6.1.2.3. Diplomatik Tedbirler

6.1.2.4 Mali ve Teknolojik Tedbirler

6.1.2.5. Hukuki Tedbirler

6.2. TÜRKİYE İLE KKTC ARASINDA KONFEDERASYON

6.2.1. Konfederasyonun potansiyel faydaları

6.2.1.1. Uluslararası Alanda Tanınma ve Meşruiyet

6.2.1.2. Ekonomik Entegrasyon ve İstikrar

6.2.2.3. Güvenlik ve Stratejik Konum

6.2.1.4 Kültürel ve Eğitsel Uyum

6.2.1.5 Siyasi ve Hukuki Statü

7. BÖLÜM

7.1. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

KIBRIS RAPORU

GİRİŞ

Doğu Akdeniz'in güvenliği için stratejik önemi ve Kuzey Afrika ile Orta Doğudan gelen deniz ticaret yollarının uğrak noktası olması nedeniyle, tarih boyunca pek çok medeniyete ev sahipliği yapan Kıbrıs adası, bugün dünya devletlerinin enerji kaynakları için verdikleri güç mücadelesine sahne oluyor.

Öyle ki bölge devletlerinin dışında büyük devletlerin de enerji kaynaklarından pay alma hırsıyla bölgeye askeri güç sevk etmeleri, Kıbrıs ve çevresini bugün dünyanın en yoğun askeri hareketliliğinin yaşandığı meca haline getirmiş durumda.

Kıbrıs sorunu son dönemde yaşanan gelişmeler nedeniyle, salt Kıbrıs'tan ibaret kalmayıp, Doğu Akdeniz ekseninde ele alınması gereken geniş ve çok boyutlu bir mesele haline gelmiştir. KKTC'nin tanınmaması ve adadaki Türk toplumunun haksız şekilde mağdur edilmesi temeline oturan Kıbrıs sorunu, son dönemde Doğu Akdeniz'de zengin enerji rezervlerinin keşfedilmesiyle, deniz yetki alanları, MEB çatışmaları ve bölge dışı güçlerin bölgeye yaptıkları askeri yığınakla daha karmaşık küresel bir mesele halini almıştır. Bu nedenle, Kıbrıs sorununu Doğu Akdeniz perspektifinden bağımsız düşünmek mümkün değildir.

Bu raporda; Kıbrıs sorunu tarihsel süreç içerisinde ele alınırken, Doğu Akdeniz'deki son gelişmeler çerçevesinde oluşan yeni sorunlar derinlemesine analiz edilerek, her iki mesele için çözüm önerileri getirilmiştir.

Raporda ayrıca; adanın tarihsel arka planı, jeostratejik önemi, güncel hukuki statüsü ve Türk dünyası ilişkileri kapsamındaki son diplomatik gelişmeler kapsamlı şekilde değerlendirilmiştir.

Yöntem: Rapor hazırlanırken, alanla ilgili kaynak taraması yapılmış, ulaşılan saha verileri kullanılmış, ayrıca resmi veriler ile yerel ve uluslararası basında yer alan değerlendirmeler derinlemesine analiz edilmiştir.

1. BÖLÜM

1.1. TARİHTE KIBRIS

Kıbrıs adası, Akdeniz'deki stratejik konumu nedeniyle Tunç Çağı'ndan günümüze Hititler, Mısırlılar, Fenikeliler, Romalılar, Bizans, Lüzinyanlar, Venedikliler, Osmanlılar ve İngilizler gibi pek çok medeniyetin hâkimiyet kurduğu, yoğun el değiştirmelerle şekillenen, köklü bir geçmişe sahiptir. Kıbrıs, Akdeniz ve Orta Doğu hakim konumu nedeniyle çoğu devletin çıkar çatışma alanı olmuştur. Bu çatışmada üstün gelen devletler adaya hâkim olmuş veya vergiye bağlamışlardır. Kıbrıs Adası, sürekli farklı devletler tarafından işgal edilmiş ve yerleşimler kalelerle çevrilmiştir.

1.1.1. Kıbrıs Tarihinin Öne Çıkan Dönemleri

- **Antik ve Orta Çağ (M.Ö. 7000 - 1489):** Yeni Taş Devri'nde başlayan yerleşimler, Miken Uygarlığı (M.Ö. 1400), Hititler, Kıbrıs Şehir Krallıkları, Fenikeliler ve Asurlular,

Eski Mısırlılar, Persler, Makedonyalı İskender Ptolemenler ve Antigonlar ile devam etmiştir. Helenistik, Roma ve Bizans dönemlerinin ardından Lüzinyanlar adaya hükmetmiştir.

- **Venedik Dönemi (1489-1570):** Kıbrıs, Lüzinyan kraliçesi Katerina Kornaro'nun yönetimi Venediklilere bırakmasıyla bu döneme girmiş, adada askeri yönetim uygulanmıştır.
- **Osmanlı Dönemi (1571-1878):** 1571'de fethedilen Kıbrıs, 300 yıldan fazla Osmanlı idaresinde kalmıştır. Bu dönemde Anadolu'dan Türk nüfus adaya yerleşmiş, kültürel ve demografik yapı değişmiştir.
- **İngiliz Dönemi (1878-1960):** 1878'de Osmanlı, adanın yönetimini geçici olarak İngiltere'ye devretmiş, 1914'te ilhak ve 1923 Lozan Antlaşması ile İngiliz egemenliği tanınmıştır.
- **Bağımsızlık ve İkiye Bölünme (1960-Günümüz):** 1960'ta bağımsız olan Kıbrıs Cumhuriyeti, 1974'teki Kıbrıs Harekâtı sonrası fiilen ikiye bölünmüştür.
- **Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (1983-Günümüz):** 15 Kasım 1983'te, Kıbrıs Türk Federe Devleti meclisi tarafından KKTC ilan edilmiştir.

Kıbrıs Adası, 1 Ağustos 1571 yılında Osmanlı İmparatorluğu tarafından ele geçirilmiştir. 1517'de Mısır ve 1522 yılında Rodos Osmanlı İmparatorluğu'na katılmışlardır. 93 Harbi sonrasında 04 Haziran 1878 tarihinde imzalanan savunma antlaşması ve 1 Temmuz 1878'de imzalanan ek antlaşmayla İngilizlere kiralanmış, Birinci Dünya Savaşı sonunda 5 Kasım 1914 yılında İngiltere tarafından ilhak edilmiştir. 24 Temmuz 1923 Lozan Antlaşması (madde 20-21) ile de İngiltere'nin sömürgesi olarak tanınmıştır. Kıbrıs Adası, 307 yıl Osmanlı İmparatorluğu hakimiyetinde kalmıştır.

1974'ten bu yana ada, güneyde Kıbrıs Cumhuriyeti ve kuzeyde KKTC olmak üzere de facto olarak iki ayrı yönetimden oluşmaktadır.

1.2. KIBRIS'IN COĞRAFİ KONUMU

Kıbrıs Adası, Doğu Akdeniz'de Sicilya ve Sardunya'dan sonra Akdeniz'in üçüncü büyük adası olup 34°33' - 35°42' Kuzey enlemleri ve 32°16' - 34°36' Doğu boylamları arasında yer alır.

Ada, Kuzey Doğu Akdeniz bölgesinde kuzeye doğru Anadolu Platosu ve güneye doğru burnuyla Afrika tabakasının arasında yer alır. Kıbrıs Adası'nın yüzölçümü, 9251 km² olup, doğu-batı ucu arasındaki maksimum uzunluğu 225 km ve genişliği de 96,5 km'dir.

Kıbrıs Adası'nın 9.251 km² yüzölçümünün; 3.241,68 km² ile %35,04'ünü Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, 5.509 km² ile %59,56'sını Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ve 244,04 km² ile %5,4'ünü iki ülkeyi ayıran ara bölge (yeşil hat) ve 256,01 km² İngiliz üstlerinin bulunduğu bölgeler oluşturmaktadır.

Kıbrıs, 782 km uzunluğunda kıyıya sahiptir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin sadece Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ile 180 km uzunluğunda kara sınırı bulunmaktadır.

Ada kuzeyde Türkiye, doğuda Suriye, güneydoğuda Lübnan, İsrail, Filistin ve güneyde Mısır ile denizden komşudur. Kıbrıs kuş uçuşu Türkiye'ye 70, Suriye'ye 102, Lübnan'a 165, Mısır'a 347 ve Yunanistan'a 835 km uzaklıktadır. Görüldüğü üzere Kıbrıs Adası'nın en yakın olduğu ülke Türkiye'dir.

Kıbrıs'ın Coğrafi Konumunu Gösterir Harita

1.3. KIBRISIN JEOPLİTİK ve JEOSTRATEJİK ÖNEMİ

Dünya ana kıtası içinde merkezi bir konuma sahip bulunan Kıbrıs, Girit ile birlikte su geçiş yollarının da kesiştiği bir hat üzerindedir. Asya ve Avrupa'yı ayıran Boğazlar ile Asya ve Afrika'yı ayıran Süveyş Kanalı arasında yer alan Kıbrıs, aynı zamanda Avrasya-Afrika bağlantısının en önemli su havzaları olan Körfez ve Hazar Havzaları ile Aden ve Hürmüz suyollarının da nabzını tutacak, sabit bir üs ve uçak gemisi konumundadır. Kıbrıs Mısır'ın Süveyş kanalına yakınlığı nedeniyle jeostratejik ve jeopolitik yönden çok önemli bir adadır.

Kıbrıs, adaya hâkim olan devletler için aynı zamanda Anadolu, Lübnan, Suriye, Mısır hatta Irak ve İran'a kadar geniş bir coğrafi bölgeyi kontrol etmeye imkân sağlamaktadır. Ada, Doğu Akdeniz'in merkezinde yer alan konumuyla Avrupa, Asya ve Afrika kıtaları arasında jeostratejik bir köprüdür. Bölgedeki deniz yolları ve enerji kaynakları üzerindeki kontrolü, adayı hem bölgesel hem de küresel güçler için askeri, ekonomik ve politik açıdan kritik bir merkez haline getirir.

1.3.1. Deniz ve Hava Kontrolü: Süveyş Kanalı, Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Avrupa arasındaki deniz ticaret ve enerji yollarını kontrol eden doğal bir uçak gemisi konumundadır.

1.3.2. Enerji Jeopolitiği: Ada, Doğu Akdeniz'deki devasa doğalgaz ve hidrokarbon rezervlerinin merkezinde yer alır. Kıbrıs çevresindeki deniz yetki alanları, Avrupa'nın enerji arz güvenliği ve küresel enerji şirketlerinin rekabet alanı haline gelmiştir.

1.4. KIBRIS'IN TÜRKİYE İÇİN ÖNEMİ

Türkiye açısından Kıbrıs'ın önemi ulusal güvenlik ve bekâ meselesidir. Ada, Türkiye'nin güney sahillerini çevreleyen deniz yetki alanlarının belirlenmesinde ve Mavi Vatan stratejisinde temel belirleyicidir. Kıbrıs, Doğu Akdeniz'deki hakimiyet, hidrokarbon kaynakları ve ticaret rotalarının kontrolü açısından Türkiye için hayati bir öneme sahiptir. Ada, Türkiye'nin güney sınırlarını koruyan doğal bir ileri karakol ve Türk dünyasının Akdeniz'e açılan stratejik kapısı konumundadır.

Adayı Türkiye için vazgeçilmez kılan stratejik unsurlar:

1.4.1. Askeri Denge: Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarının kesişim noktasında yer alan adadaki Türkiye'nin kontrolü, Ortadoğu, Kuzey Afrika ve Ege'deki olası güvenlik tehditlerine karşı kritik bir caydırıcılık unsurudur. Kıbrıs, ABD, Avrupa Birliği, İngiltere, Rusya ve bölge ülkelerinin stratejik hesaplamalarında kesişim noktasıdır. Adanın konumu, küresel güç dengelerini etkileyecek potansiyele sahiptir.

1.4.2. Güvenlik Kalkanı: Türkiye için Kıbrıs, güneyden gelebilecek askeri tehditlere karşı bir ön savunma hattı ve Akdeniz'deki çıkarlarının teminatıdır. Adanın kontrolü, Türkiye'nin kendi kıyılarında ve çevresindeki deniz alanlarında hapsedilmesini (bölgesel abluka) engeller.

1.4.3. Deniz ve Hava Hakimiyeti: Kıbrıs'ın kontrol edilmesi, Türkiye'nin bölgedeki deniz ve hava sınırlarını genişleterek güvenlik kuşağını güçlendirmesini sağlar.

1.4.4. Garantörlük ve Tarihi Haklar: Türkiye, 1960 Garanti Anlaşması gereği adadaki Türk halkının can ve mal güvenliğini korumakla yükümlüdür. Kıbrıs Doğu Akdeniz'deki hakların uluslararası hukuk nezdinde korunması için anahtardır.

1.4.5. Kıta Sahaneliği: Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki kıta sahanlığı hakları, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile doğrudan bağlantılıdır.

1.4.6. Enerji Kaynakları: Doğu Akdeniz'de keşfedilen zengin hidrokarbon yataklarının merkezinde yer alır. Türkiye'nin ve KKTC'nin bu kaynaklar üzerindeki haklarının garanti altına alınabilmesi için adanın kontrolü şarttır.

1.4.7. Nakil Hatları: Bölgede çıkarılan veya çıkarılacak olan enerji kaynaklarının Avrupa'ya ulaştırılmasında Kıbrıs, izlenecek güzergahlar açısından kritik bir coğrafi kesişme noktasıdır.

2. BÖLÜM

2.1. ASIL SORUN

Doğru tanımla asıl sorun; adadaki iki bağımsız devletten biri olan KKTC'nin hukuksuz şekilde tanınmaması ve Kıbrıs Türk toplumunun haklarının teslim edilmemesidir.

Halihazırda KKTC dünya devletleri tarafından tanınmadığı gibi, Türk toplumuna uygulanan ambargo ve kısıtlamalar nedeniyle Kıbrıs Türkü, hukuksuz şekilde en temel haklarından mahrum bırakılmaktadır.

2.2. SORUNUN TARİHİ SÜRECİ

Osmanlı tarafından 1878 yılında İngiltere'ye kiralanan Kıbrıs, 1914'teki ilhak sonucu İngiltere'nin hakimiyetine girmiştir. 1960 yılında bağımsızlığını kazanan adada Türkiye, Yunanistan ve İngiltere'nin garantörlüğünde, Türk ve Rum toplumlarının birlikte temsil edildiği Kıbrıs Cumhuriyeti kurulmuştur.

İki toplumun birlikte yaşaması sorunları beraberinde getirmiş, 1960'tan itibaren Rumların adadaki Türklere karşı sistemli saldırılar ve katliamlar gerçekleştirmesi üzerine, Türkiye 1974 yılında, garantörlük hakkına dayanarak Barış Harekatiyle adaya asker çıkarmış ve Türklerin güvenliğini sağlamıştır. Böylece Kıbrıs, kuzey ve güney olmak üzere fiilen ikiye bölünmüştür.

Bu tarihten itibaren, adada iki toplumlu adil bir çözüme ulaşabilmek için müzakereler değişik platformlarda süregelmiş ancak olumlu bir sonuca ulaşamamıştır.

Bunun üzerine 15 Kasım 1983 tarihinde Türk toplumu, adadaki siyasi varlığını devam ettirebilmek için **Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)**'ni ilan etmiştir. Ancak 18 Kasım 1983 tarihli 541 ve 11 Mayıs 1984 tarihli 550 sayılı kararlarla Birleşmiş Milletler (BM) bu kararı kınamış ve üyelere KKTC'ni tanımama çağrısında bulunmuştur.

Esasen sorun tam da bu noktada başlamaktadır.

2.3. BM'NİN KARARI HUKUKSUZDUR

Öncelikle BM'nin üye devletlere yaptığı KKTC'yi tanımama çağrısı hukuki değil siyasetidir. Zira, egemen devletlerin iradesine müdahale girişimi hukuki zeminden yoksundur. Bu durum, Batılı güçlerin, BM vasıtasıyla KKTC'nin varlığını siyaseten yok sayma girişimidir.

Öte yandan, Kıbrıs Türk toplumu haklı ve zorunlu gerekçelere dayanarak KKTC'yi kurmakla, **self determinasyon (kendi kaderini tayin etme) hakkını** kullanmıştır.

Uluslararası hukukta, ulusların kendi siyasal durumlarını, ekonomik, sosyal ve kültürel manada izleyecekleri yolu kendi iradeleriyle belirleme hakkı olarak tanımlanan self determinasyon hakkı, 1966 tarihli **“BM Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi”** ile **“Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi”**nde kabul edilmiştir.

Yine, BM Genel Kurulunun 24 Ekim 1970'te, 2625 sayılı kararı ile kabul ettiği **“Devletler Arasında Dostça İlişkiler ve İşbirliği ile İlgili Uluslararası Hukuk İlkeleri Bildirgesi”**ne göre, **self determinasyon ilkesi, halklar bakımından bir hak ve bu prensibe uyulması diğer devletler bakımından bir yükümlülüktür.**

BM, KKTC'yi tanımamak ve üyelere bu yönde çağrı yapmakla, kendi kuruluş ilkelerine ters düşmüş, egemen güçlerin baskısı altında, yanlı ve hukuka aykırı bir kabulde bulunmuştur.

Oysa 1990 yılından itibaren Sovyetler Birliğinin dağılma sürecini takiben, Türk Cumhuriyetleri ile Baltık Cumhuriyetlerinin self determinasyon hakkını kullanarak birlikten ayrılmaları ayrıca, Yugoslavya'yı oluşturan toplumların yine aynı hakkı kullanarak federal yapıdan ayrılarak bağımsız devletler kurmaları, dünya devletlerinden ve BM'den bir karşı

duruş görmemiş, aksine bu devletlerin tamamı, BM ve üye devletlerce sorunsuz şekilde tanınmıştır.

Yine, İsrail'in 1948'de, kendisine ait olmayan, işgal ettiği topraklarda ilan ettiği devleti, "de facto" olarak tanımlayıp, dakikalar içinde tanıyan da aynı BM ve Batılı devletlerdir.

Bu örnekler, KKTC'ye uygulanan çifte standardı, Batıdan beklenen ikiyüzlü politikayı gözler önüne seriyor.

2004 yılında, zamanın BM genel sekreterinin adıyla anılan Annan Planı gündeme gelmiş ve planın kabul edilmesi halinde, adada iki devletli bir federal yapı kurulması şartıyla KKTC'nin BM tarafından tanınacağı vaadedilmiştir.

Nisan 2004'te her iki toplumda yapılan oylamada Planı Türk tarafı % 65 oyla kabul ederken, Rum tarafı ise % 75 oyla reddetmiştir. Ancak, Batı verdiği sözü tutmamış ve KKTC'yi tanımamıştır.

Bununla da kalınmamış, oylamanın üzerinden bir ay bile geçmemişken 1 Mayıs 2004'te, Annan Planını kabul etmeyen Rum kesimi, sözde tüm adayı temsilen Avrupa Birliği'ne üye olarak kabul edilmiş ve adeta ödüllendirilmiştir.

Bu tarihten itibaren adada iki toplumlu ya da iki devletli çözüm önerileri üzerine yapılan sayısız müzakereden olumlu sonuç alınamamıştır.

2.4. SORUNUN DOĞRU TANIMI

Esasen Kıbrıs sorunu ifadesi, bilinçli şekilde kullanılan yanlış bir tanımlamadır.

Bu tanımlama; görüşmelerle çözülmesi gereken iki taraflı bir sorunun varlığını kabule ve ortak yapıdan ayrılmış olan Türk tarafının çözüm için Rum tarafına karşı sorumlu olduğu ve adımlar atması (tavizler vermesi) gerektiği anlayışına dayanmakta ve bu haliyle uluslararası ilişkilerde sürekli olarak Türkiye'nin önüne konulmaktadır.

Türkiye bu tanımlı reddetmelidir. İki toplumun birbirinden ayrılması ve iki ayrı devlet olarak yaşamaları sorun olarak nitelendirilemez. Bir toplum, kendi iradesiyle siyasi yönünü tayin etmesinden ötürü kınanamaz, başka türlü seçim yapmaya zorlanamaz.

Kıbrıs Türkünün ayrılırken Rum kesiminden bir talebi olmamış, onların haklarına tecavüz etmemiş ve onlardan eksiltmemiştir. Ancak, egemenlik ve güvenliğine kast eden eylemler nedeniyle ve haklı olarak, kendi toprağında, kendi devletini kurmuştur. Bu manada, Rumlarla karşılıklı müzakere edilecek ve çözülecek bir sorun bulunmamaktadır.

Doğru tanımla asıl sorun; adadaki iki bağımsız devletten biri olan KKTC'nin haksız şekilde, tanınmaması ve Kıbrıs Türk toplumunun haklarının teslim edilmemesidir.

Halihazırda KKTC dünya devletleri tarafından tanınmadığı gibi, Türk toplumuna uygulanan ambargo ve kısıtlamalar nedeniyle Kıbrıs Türkü, en temel haklarından mahrum bırakılmaktadır. Gerçek sorun budur.

KKTC, sınırları belli vatan toprağı, milleti, ordusu, milli meclisi, parası, bayrağı, tüm siyasi ve idari kurumlarıyla bağımsız bir devlet olmanın bütün unsurlarına sahiptir. Hakettiğı tek şey tanınmaktır.

Dünyada hiçbir güç, dili, dini, tarihi, kültürü, gelecek tasavvuru farklı olan ve bir arada yaşama iradesi göstermeyen iki toplumu bir arada yaşamaya zorlayamaz. Bir arada yaşamayı tercih etmemeleri, toplumlar için cezalandırma nedeni olamaz.

Kıbrıs Cumhuriyeti kuruluş antlaşmasıyla açıkça varlığı kabul edilen Kıbrıs Türk halkı, self determinasyon hakkını kullanmış ve bağımsız devletini kurmuştur. Bu devlet kimsenin malı-mülkü üzerine kurulmamış, kimsenin varlığını gasp etmemiştir. Kıbrıs Türkü öz varlığını devam ettirebilmek için, kendi siyasi iradesiyle tercihinı yapmış ve devletini kurmuştur. Kıbrıs Türk toplumunun bu nedenle cezalandırılması, hukuki olmadığı gibi insani ve vicdani de değildir.

Şimdi gereken şey, ada Türklerinin temel insani haklarının teslim edilmesidir. Uygulanan ambargo ve kısıtlamalarla, uluslararası hukuka aykırı şekilde, KKTC vatandaşları insani, siyasi, kültürel ve ekonomik haklarından mahrum bırakılmaktadır.

O yüzden, sorunun adı Kıbrıs sorunu değil, KKTC'ye yapılan haksızlıklar sorunudur. Şimdi bu sorunun çözümüne odaklanmak gerekir.

2.5. GÜNEYİN TÜM ADA ADINA AB'YE KABUL EDİLMESİ HUKUKSUZDUR

Kıbrıs Rum Yönetimi, adanın yalnızca güneyine hakim olmasına rağmen, 2004 yılında sözde tüm adayı temsilen Avrupa Birliğine alınmış, Annan Planını kabul etmeyen Rumlar adeta ödüllendirilmiştir.

Rum kesiminin tüm adayı temsilen AB'ye alınması hukuka uygun değildir. Adadaki iki devletli fiili durum görmezden gelinemez. Rum kesiminin, Türk toplumunu temsil edemeyeceğı ortadadır. Esasen AB, bugüne kadar bölünmüş yapıdaki hiçbir yönetimi üyeliğe kabul etmemiştir.

Adayı bütün kabul eden ve Rum kesimini de adanın tek temsilcisi gören AB, bu zamana kadar Rumların bölgedeki tüm haksız girişimlerini desteklemiş, bu durum çözümsüzlük ve istikrarsızlığı derinleştirmiştir.

3. BÖLÜM

3.1. KIBRIS MESELESİNDE ÇÖZÜM STRATEJİSİ VE YOL HARİTASI

Kıbrıs Türkünün hak mücadelesinin, Batının koyduğu kurallar çerçevesinde yürütülmesi yanlış ve manasızdır. Esasen böylesi bir mücadeleden olumlu sonuç alınması da beklenemez. Zira, Batının Kıbrıs'ta Türkler lehine adım atması, ihtimal dahilinde değildir.

KKTC'nin bağımsız bir devlet olarak adada var olmasının bir sorun olduğu söylemi ve algısı Batının literatürü olup, hukuki, siyasi ve fiili açılardan yanlıştır.

Her şeyden önce, Türk tarafı bu durumu bir sorun olarak algılama zihniyetinden ve batının dilini kullanmaktan vazgeçmelidir. Tıpkı İstanbul'un fethinin Türkler için değil ancak batı

için sorun olduğu gibi. Türkler Batının bunu sorun etmesinden gocunmaz ancak, buna göre de pozisyon almaz.

KKTC kurulurken zımnen Rumlarla birleŖecek federal bir yapı kurgulanmıŖtır. Bunca yıl aynı zihniyetle yürütülen müzakereler, bunun mümkün olmadığını gstermiŖtir. Bu zihniyet terk edilmelidir.

Artık Kıbrıs'ta müzakere dönemi bitmiŖtir, bitmelidir. KKTC'nin varlığı ve bağımsızlığı pazarlık konusu edilemez.

Kıbrıs meselesinde temel gerçek olarak, Kıbrıs Türk halkının egemen eŖitliėin ve eŖit uluslararası statüsü savunulmalıdır. Egemen iki devletli çözüme odaklanılmalı, federasyon reddedilmelidir.

Kıbrıs, Türkiye'nin kaderidir. Bu kaderi Ŗekillendirecek olan ise, baŖkalarının merhameti veya uluslararası konjonktürün ltfu değil, Türk milletinin sarsılmaz iradesi, gücü ve kararlılığı olacaktır.

zm için izlenmesi gereken stratejik yol haritası, kararlı ve milli menfaatleri her Ŗeyin üzerinde tutan bir yaklaŖımla eyleme geçirilmelidir.

3.1.1 Milli Eylem Planı

Günümüzün karmaŖık ve rekabetçi ortamında Türkiye, edilgen ve reaktif politikalardan vazgeçerek, kararlı ve proaktif bir eylem planı ortaya koymalı ve dirayetle uygulamalıdır.

3.1.2. Ulusal Birlik, Davanın İselleŖtirilmesi

- Kıbrıs davasının önemi, parti politikalarının üzerinde, milli bir beka meselesi olarak tüm topluma anlatılmalıdır.
- Kıbrıs'ın stratejik değeri konusunda tam bir ulusal mutabakat sağlanmalı, böylece bu uzun soluklu mücadelede devletin arkasındaki milli iradenin sarsılmazlığı temin edilmelidir.

3.1.3. İki Devletli zmn Tescili

- Yıllardır sonuç vermeyen ve Türk tarafı için bir oyalama taktiğine dnŖen federasyon modelinden tamamen vazgeçilmelidir.
- Kıbrıs Türk halkının egemen eŖitliėine ve eŖit uluslararası statüsüne dayalı iki devletli çözüm tezi, tüm uluslararası platformlarda kararlılıkla savunulmalıdır.

3.1.4. Tanınma

- KKTC'nin uluslararası platformda tanınması, Türkiye'nin çaba ve giriŖimlerine bağlıdır. BaŖta Türk Devletleri TeŖkilatı yeleri olmak üzere, dost ve müttefik ülkeler nezdinde KKTC'nin tanınması için agresif ve sonuç odaklı bir diplomasi atağı yürütülmelidir.

3.2. TANINMA SORUNU

KKTC üzerindeki yıllardır süren ambargo ve izolasyonun kaldırılması, doğrudan uçuşları açılması, gemilerin limanlara yanaşması, doğrudan ticaretin başlaması bu yolla ekonominin canlanması ancak KKTC'nin tanınmasıyla mümkün olacaktır.

3.2.1. Türkiye Adım Atmalı

Bunun için Türkiye, KKTC'nin tanınmasını cılız bir söylem olmaktan ileri götürmeli ve dünyadaki dost ve kardeş ülkelerin tanınması için gerçek ve samimi bir girişim başlatılmalı, bu konuda son derece aktif bir politika izlenmelidir.

Esasen 1983'te KKTC'nin ilanı sonrasında, Türk hükümetlerinin Kıbrıs'ta bağımsız bir Türk devleti konusunda kararlı bir duruş sergilememeleri, adeta ne yapacaklarını bilemez şekilde ikircikli tavırları bugüne kadar Türk ve İslam dünyasından hiçbir devletin KKTC'yi tanımamış olmasının önemli nedenlerinden birisidir. Geçmişte Pakistan ve Bangladeş'in KKTC'yi tanıma isteğini Türkiye'ye ilettiği ancak, zamanın hükümetinin "bekleyin" diyerek bu isteği geri çevirdiği bilinmektedir.

Son dönemde Türkiye, benimsediği iki devletli çözüm anlayışı ile Kıbrıs meselesine doğru stratejiyle yaklaşmaktadır.

Türkiye, Türk devletleri teşkilatı, İslam işbirliği teşkilatı ve üyesi olduğu başkaca örgütlerdeki etkinliğini kullanarak, öncelikle Türk devletleri ve İslam devletlerinin KKTC'yi tanıması yönünde olağanüstü bir diplomatik girişim başlatmalıdır.

Bugün Türkiye eski Türkiye olmadığı gibi, hidrokarbon yataklarının keşfiyle KKTC'de eski konumunda değildir. Enerji kaynakları zenginlik, zenginlik ise güçtür. Türkiye sahip olduğu potansiyeli ve bunun sağladığı gücü, dış politikaya doğru yansıtabilmelidir.

Türkiye gerçek ve sağlam bir irade ortaya koymalı ve hem kendisini hem de KKTC'yi statükoya ve çözümsüzlüğe mahkum etmemelidir. Türkiye kendi hinterlandında sahip olduğu etki ve gücüyle, Kıbrıs sorununu kökten çözmeye kudretine sahiptir.

3.3. TÜRK DEVLETLERİ VE KKTC

2025 yılının Nisan ayında düzenlenen I. Avrupa Birliği Orta Asya Zirvesinde Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan ve ev sahibi Özbekistan liderleri, imzaladıkları ortak bildiride "KKTC'nin tanınmaması" yönündeki BM kararlarına uyacaklarını belirtmişlerdir.

Zirve sonunda yayınlanan ortak deklarasyonun 4. maddesinde BM Güvenlik Konseyi'nin 541 (1983) ve 550 (1984) sayılı kararlarına atıf yapılarak bu ilkelere bağlılık teyit edilmiştir. Ortak metinde KKTC'nin uluslararası platformlarda yer almasına karşı çıkmıştır. Böylece TDT üyesi üç ülke, KKTC'yi tanımamak bir yana, diplomatik olarak Rum hükümetini muhatap alacaklarını ortaya koymuşlardır.

Zirvede AB'nin sunduğu 12 milyar Euro'luk yatırım paketi, Orta Asya ülkelerinin GKRY lehine pozisyon almalarında etkili olduğu açıktır. Bu hamle, AB'nin Türkiye'yi bölgesel müttefiklerinden izole etme ve diplomatik manevra alanını daraltma stratejisinin bir parçasıdır.

Bu durum (tam da batının istediği şekilde) KKTC konusunda Türkiye'nin milli çıkarlarını zedelediği gibi, Türk dünyası ile ilişkilerde güven duygusunun sarsılmasına yol açmış ve kamuoyunda "kardeşlerimizin ihaneti" gibi sert ifadelerle eleştirilmiştir.

Türk Dünyası ve İslam Coğrafyasında Tutumlar Türkiye'nin yoğun çabalarına rağmen ne İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) ülkeleri ne de Türk Devletleri Teşkilatı üyeleri KKTC'yi tanımış; 2025 Semerkant Zirvesi'nde Türk cumhuriyetleri BM kararlarına bağlılıklarını beyan ederek hayal kırıklığı yaratmıştır. Bu tavır, ekonomik ve diplomatik çıkarların, Türk kardeşlik söyleminin önüne geçtiğini göstermektedir.

3.4. TÜRK VE İSLAM DÜNYASININ KKTC'Yİ TANIMASI NASIL SAĞLANIR?

KKTC'yi Türkiye dışında hiçbir ülke resmi olarak tanımamaktadır. KKTC İslam İş birliği Teşkilatı, Türk Devletleri Teşkilatı ve Ekonomik İş birliği Teşkilatı'nda "Kıbrıs Türk Devleti" adıyla gözlemci ülke olarak, "Kıbrıs Türk toplumu seçilmiş temsilcileri" olarak da Avrupa Konseyi Parlamenter Asamblesi'nde (AKPA) yer almaktadır.

Türkiye; Kazakistan, Türkmenistan ve Özbekistan'ın, BM Güvenlik Konseyi'nin KKTC'nin tanınmaması doğrultusunda aldığı kararlara bağlı kalacaklarını açıklamaları ve GKRY'ye büyükelçi atamaları hususunda diğer Türk Cumhuriyetleri'nin de aynı şekilde tavır almamaları için Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) içinde etkin bir diplomasi yürütmelidir.

Türk ve İslam dünyasının KKTC'yi resmi olarak tanınması, çok taraflı diplomatik angajmanlar, kurumsal üyeliklerin derinleştirilmesi ve ekonomik-kültürel bağların yasallaştırılması stratejisiyle sağlanabilir. Birleşmiş Milletler (BM) kararları ve Avrupa Birliği (AB) baskısı nedeniyle ülkelerin doğrudan resmi tanıma adımı atması zor olsa da, bu durum aşamalı bir "fiili tanıma" (de facto) süreciyle kırılabılır.

Bu hedef doğrultusunda atılabilecek etkili adımlar şunlardır:

3.4.1. Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Üzerinden Kademeli Tanınma

3.4.1.1. Gözlemci Statüsünün Yükseltilmesi: KKTC, Semerkant Zirvesi'nde TDT'ye "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti" resmi ismiyle gözlemci üye olmuştur. Azerbaycan, Kırgızistan, Özbekistan ve Kazakistan gibi üye devletlerle olan bu kurumsal bağ, zamanla tam üyeliğe veya "tanıma" deklarasyonlarına dönüştürülmelidir.

3.4.1.2. Doğrudan Uçuşlar ve Ticaret: Başta Azerbaycan olmak üzere, dost Türk devletlerinden KKTC Ercan Havalimanı'na doğrudan uçuşların başlatılması ve ticari koridorların açılması, izolasyonları hukuken ve fiilen kıracaktır.

3.4.2. İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Bünyesinde Statü Değişikliği

3.4.2.1. "Kıbrıs Türk Devleti" İsminden Resmi Ada Geçiş: KKTC, İİT bünyesinde uzun süredir Annan Planı döneminden kalan "Kıbrıs Türk Devleti" adıyla gözlemci üyedir. Türkiye'nin diplomatik gücüyle, bu statünün doğrudan "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti" olarak güncellenmesi ve üye ülkelerin KKTC'de temsilcilikler açması teşvik edilmelidir.

3.4.2.2. Gelişmekte Olan İslam Ülkeleriyle Bağlar: Pakistan, Gambiya, Bangladeş ve Libya gibi geçmişte Kıbrıs Türk tezlerine yakın duran İslam ülkeleriyle ikili askeri ve ekonomik anlaşmalar imzalanarak "tanıma" zeminleri olgunlaştırılmalıdır.

3.4.3. Diplomatik Stratejide Eksentrik Dönüşüm (İki Devletli Çözüm)

3.4.3.1. Federasyon Tezlerini Tamamen Terk Etmek: Türkiye ve KKTC, eski federal çözüm modellerini tamamen masadan kaldırarak uluslararası topluma "Egemen Eşitlik ve Eşit Uluslararası Statü" şartını dayatmalıdır. İslam dünyasına Kıbrıs'ta artık iki ayrı devlet olduğu gerçeği, KKTC Dışişleri Bakanlığı ve Türkiye'nin ortak dış politika hamleleriyle sürekli işlenmelidir.

3.4.3.2. Şartlı Diplomasi ve İkili İlişkiler: Türkiye güçlü olduğu yönleri kullanarak, KKTC'nin tanınması için muhataplarına baskı yapabilir. Bu husus dış ilişkilerde sıklıkla kullanılan bir yöntemdir. Örneğin Amerika F35 ve F16 satışlarında alıcı ülkelere (Türkiye'ye de) şartlar koyar. Aynı şekilde Türkiye iha, siha başta olmak üzere, yüksek talep gören savunma sanayi ürünlerinin satışında alıcı ülkelere, KKTC'nin tanınması şartını koşabilir. Afrika, Orta Doğu ve Orta Asya'daki stratejik, askeri veya ekonomik yardımlarını, bu ülkelerin KKTC ile doğrudan ticari, kültürel veya diplomatik ilişki kurması şartına bağlayabilir.

3.4.4. Kültür, Spor ve Eğitim Diplomasisi (Yumuşak Güç)

3.4.4.1. İslam Dünyası Üniversite Ağları: KKTC'deki üniversitelerin, İslam dünyasındaki saygın eğitim kurumlarıyla ortak diploma, öğrenci değişimi ve akreditasyon anlaşmaları yapması sağlanmalıdır.

3.4.4.2. Uluslararası Organizasyonlar: Türk ve İslam dünyasının ortaklaşa düzenlediği spor müsabakaları, kültürel festivaller ve akademik kongrelere KKTC'nin resmi kurumları ve bayrağıyla dahil edilmesi, tanınma öncesi toplumsal ve siyasi meşruiyeti pekiştirecektir.

3.5. SAVUNMA

3.5.1. KKTC'de Savunma: Türkiye'nin garantörlük anlaşmaları çerçevesinde sağladığı askeri güç ve kendi yerel kolluk kuvvetlerinin koordinasyonu ile icra edilir. Ada'nın güvenliği, TSK'nın caydırıcılığı ve son dönemde artırılan hava savunma kapasitesiyle güvence altına alınmaktadır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki (KKTC) askeri güç, yerel unsurlar olan Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı (GKK) ile Ada'da bulunan Türk Silahlı Kuvvetleri'ne bağlı Kıbrıs Türk Barış Kuvvetleri Komutanlığı'ndan (KTBK) oluşmaktadır. Kuzey Kıbrıs'ın askeri yapılanması ve unsurları şu şekildedir:

3.5.1.1. Kıbrıs Türk Barış Kuvvetleri Komutanlığı (KTBK)

Türk Kara Kuvvetleri'nin 9. Kolordusu seviyesindedir. Karargahı Girne'de yer alır ve taktik-bölgesel caydırıcılık kapasitesine sahiptir. Bünyesinde toplamda yaklaşık 40.000 Türk askeri görev yapmaktadır. Temel unsurları:

- 2 adet Mekanize Piyade Tümeni

- 1 adet Zırhlı Tugay
- Özel kuvvetler, topçu birlikleri ve lojistik destek unsurları

3.5.1.2. Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı (GKK)

KKTC'yi karadan, denizden ve havadan gelebilecek saldırılara karşı korumakla görevli, yerel silahlı kuvvetlerdir. KKTC vatandaşı olan erkeklerin zorunlu askerlik hizmetini yerine getirdiği askeri personelden ve profesyonel kadrolardan oluşur.

KKTC Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı (GKK) bünyesinde yaklaşık **15.000 aktif personel** bulunmaktadır. Bu aktif güce ek olarak yaklaşık **26.000 civarında yedek personel** mevcuttur.

3.5.1.2.1. Komutanlığın Yapısı: Tümgeneral rütbesiyle komuta edilen GKK, KKTC Polis Örgütü'nü ve Sahil Güvenlik Komutanlığı'nı da bünyesinde barındıran karma bir askeri kuvvettir.

3.5.1.2.2. Bağlı Birimler: GKK bünyesinde ayrıca KKTC Polis Örgütü ve KKTC Sahil Güvenlik Komutanlığı da yer alır.

3.5.2. Ek Konuşlandırmalar ve Stratejik Güç

Bölgesel güvenliği artırmak amacıyla Türkiye'den Ada'ya ilave hava ve deniz unsurları da tahsis edilmektedir.

3.5.2.1. Hava Savunma ve Caydırıcılık: Güvenlik tedbirleri kapsamında adaya 6 adet F-16 savaş uçağı ve gelişmiş hava savunma sistemleri konuşlandırılmıştır.

3.5.2.2. Deniz Üssü: Bölgedeki deniz yetki alanlarının korunması amacıyla İskele Boğaz'da deniz üssü ve lojistik tesisler yer alır.

3.5.3. Askerlik Sistemi

KKTC'de ikamet eden erkek vatandaşlar için zorunlu askerlik hizmeti uygulanır. Bedelli askerlik ve uzun/kısa dönem (er/yedek subay) gibi farklı süre seçenekleri mevcuttur

3.6. KKTC ORDUSUNUN KURULMASI BİR SEÇENEK OLMALIDIR

Ada'daki Türk askeri varlığı, uluslararası anlaşmalar (Garanti ve İttifak Antlaşması) çerçevesinde tamamen KKTC'nin ve Kıbrıs Türk halkının güvenliğini sağlamaya yönelik olarak mevcudiyetini sürdürmektedir.

Buna rağmen Rum Yunan ikilisi ve batılılar tarafından sıklıkla Türkiye adada işgalci ilan edilmekte, adanın Türkler tarafından aşırı silahlandırıldığı ve güç dengesizliği oluşturulduğu yönünde haksız ithamlara maruz kalmaktadır.

Tanınma konusundaki tüm çabalar sonuçsuz kalır ve Doğu Akdeniz'deki haklar tehlikeye girerse, bağımsız KKTC ordusunun kurulması ciddi bir seçenek olarak masada tutulmalı, dillendirilmeli ve gerekirse gerçekleştirilmelidir.

Bağımsız KKTC ordusunun kurulması, Türkiye'ye yöneltilen haksız ithamları bertaraf edeceği gibi, önemli faydalar da sağlayacak stratejik bir hamle olacaktır.

3.6.1. Bağımsız KKTC Ordusu Nasıl Kurulabilir?

Türkiye tarafından KKTC ordusuna eğit-donat yöntemi uygulanır ve Adadaki mevcut askeri teçhizat ve mühimmat, KKTC'ye hibe ve/veya satış yoluyla devredilir. Mevcut Türk askeri ve subayında bir eksilme olmaz. Ancak bu asker ve subaylar görevleri süresince Türk vatandaşlığını kaybetmeksizin KKTC vatandaşlığına da geçirilir. Ordunun sevk ve idaresi yine KKTC vatandaşı da olan Türk subaylar tarafından gerçekleştirilir. Adada profesyonel askerlik yaygınlaştırılır ve Türk askerini belli bir geçiş süresinde ikame etmek üzere KKTC'de asker alımı artırılır. KKTC vatandaşları Türkiye'deki askeri okullarda eğitim alarak KKTC ordusunda subay olurlar.

Bu yeni sistem, savunmada bir zafiyete yol açmayacak şekilde, tüm teknik ve askeri detaylarıyla, Türk yetkililerce titizlikle uygulamaya geçirilir.

Bu uygulamada gerçekte adadan Türk askerinin çekilmesi söz konusu değildir. Savunmada zafiyete yol açılması söz konusu değildir. Yeni uygulama ek bir maliyet ve harcama getirmez. Bu durum TC'nin garantörlüğüne hanel getirmez.

3.6.2. Bağımsız Ordu Kurulmasının Faydaları:

- Türk askerinin adada işgalci olduğu yönündeki itirazları boş çıkarır.
- Yunan askerinin Kıbrıs'ı terk etmesinin güçlü şekilde talep edilebilmesinin önünü açar.
- İstihdama ciddi katkı sağlar.
- Devlet olmanın en önemli unsurlarından olan bağımsız orduya sahip olmak şartı yerine gelmiş olur.
- En önemlisi KKTC'de toplumunda giderek zayıflayan milli hassasiyet ve vatan savunması bilincini geliştirir.

4. BÖLÜM

4.1. ADADAKİ DİĞER SORUNLAR

Kıbrıs'ta tamamen güvenlik endişelerine odaklanmak ve ada halkının sosyal, ekonomik taleplerini görmezden gelmek de doğru değildir.

4.1.1. SOSYAL ve SİYASAL SORUNLAR

4.1.1.1. Türkiye'den Uzaklaşma

Adada özellikle genç nesil Türkiye'den uzaklaşmaktadır. Son seçimler bunun önemli bir göstergesidir. Bu seçimlerin sosyal ve siyasal açılardan dikkatle analiz edilmesi ve sonuçlar üzerinden tedbirler alınması lazım gelir.

4.1.1.2. Uzaklaşmanın Nedenleri

4.1.1.2.1. Genç Neslin Öncelikleri: Adada özellikle genç nesil Türkiye’den uzaklaşmaktadır. Bunun nedeni; yaşlı nesil Kıbrıs’ta Türklerin uğradığı vahşi saldırılar, katliamlar, evlerinin yakılması, her türlü mal ve mülklerini geride bırakarak zorla göç ettirilmeleri gibi acıları bire bir yaşamışken, genç neslin ancak ambargoyu, izolasyonu, işsizliği, ekonomik sorunları görüp yaşamış olmasıdır.

Bu nedenle, bugün seçmenin 3’te 1’inden az sayıda olan yaşı 60 ve üstü nesil özgürlüğü, can ve mal güvenliğini her şeyin önünde tutarken, daha genç olan ve seçmenin 3’te 2’sini oluşturanların önceliği ise sosyal ve ekonomik sorunların çözülmesi, refahın artırılması ve AB üyeliğine yönelik adımlar atılması yönünde olmuştur.

Bu yüzden, KKTC’de son yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimlerini, seçim kampanyası sürecinde, statükoyu reddettiğini vurgulayan, değişim vaadeden, federasyon modeline destek veren, bu yolla ambargo ve izolasyonun kalkmasını, ekonomik sorunların çözümünü, refah artışını ve AB’ye uzanacak bir yolu vadeden **Tufan ERHÜRHAN** kazanmıştır.

4.1.1.2.2. Olumsuz Türkiye Algısı: Kıbrıs’ı beka meselesi olarak gören, gerek kendi gerek adadaki Türklerin güvenliği, ayrıca Kıbrıs’a yaptığı mali yardımlar nedeniyle KKTC’deki seçimlerle yakından ilgilenen Türkiye’den kişi ve heyetlerin seçim dönemlerinde KKTC’ye giderek temaslarda bulunduğu biliniyor.

Esasen bu durum Kıbrıslı seçmen tarafından genel itibarla hoş karşılanmıyor. Bağımsız bir devlet olarak yapılacak seçimlerde kendi kararlarını özgürce vermeleri gerektiğini dillendiren seçmen kesimi, Türkiye’nin KKTC’de siyasete ve seçmen iradesine müdahalesini doğru bulmuyor. Bu durum seçmen nezdinde Türkiye’ye karşı olumsuz bir algı oluşturuyor.

Bu algı, güvenlik kaygılarını ve Türkiye’ye olan ihtiyacı ön plana çıkaran ve seçim sürecinde Türkiye’ye olan yakın duruşu nedeniyle “Türkiye’nin adayı” olarak nitelendirilen **Ersin TATAR**’ın kaybetmesinde önemli etken olmuştur.

Esasen, Kıbrıs Türk halkını güvenlik mi refah mı ikilemi arasına sıkışmışlıktan kurtarmak ve her ikisinin de var olacağı bir hayat sunmak gerekir.

4.1.2. DEMOGRAFİK HAREKETLİLİK VE DOĞURDUĞU SORUNLAR

Adadaki Türk nüfusun korunması hatta artması gerekir. Nüfus tapudur.

Adanın Osmanlı tarafından fethiyle birlikte Venediklilerden boşalan nüfusun ve köylerin iskanı maksadıyla toplam 5.720 hane halkı olmak üzere Anadolu’dan Kıbrıs Adası’na 30.000’e yakın Türk göç ettirilmiştir

Kıbrıs Barış Harekâtı sonrasında iki toplum arasındaki nüfus mübadelesi sonuncunda ise yaklaşık 120 bin Rum ile 65 bin Türk nüfus değişimine tabi tutulmuştur.

Kıbrıs Adası’nın toplam nüfusunun 1.371.649, GKRY nüfusunun 923.381, KKTC nüfusunun ise 448.268 olduğu görülmektedir. KKTC nüfusu adanın toplam nüfusunun %32,7’sini oluşturmaktadır. Son on yılda GKRY nüfusu %9,9 artarken, KKTC nüfusu %56,6 artış

göstermiştir. KKTC nüfusunun, GKRY nüfusuna göre %42,4 daha fazla artış göstermesi, KKTC'nin geleceği için olumludur. Nüfus artışının artarak korunması gerekir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde daha çok kırsaldan kente doğru iç göçler de yaşanmaktadır. Yaşanan bu iç göçler neticesinde, köyler boşalmakta, tarımsal üretim azalmakta, kentlerde ise çarpık kentleşme gibi sorunlar yaşanmaktadır.

Kentleşme ile birlikte kırsal nüfusun azalış gösterdiği bilinmektedir. Tarımsal üretimin devamı nüfusun beslenmesi için önemlidir. Bu açıdan kırsal nüfusun korunması KKTC'nin jeopolitiği açısından önemli bir husustur.

4.1.3. KKTC'DE YABANCIYA ARAZİ SATIŞI

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 1974 yılından günümüze resmi olarak yabancılara satılan arazi miktarı, KKTC toplam topraklarının yaklaşık yüzde 0,77'sini oluşturmaktadır. KKTC genelindeki toplam 2 milyon 400 bin dönümlük arazi varlığı dikkate alındığında, bu oran resmi kayıtlarda yaklaşık 18 bin dönüm civarında bir toprağa denk gelmektedir.

2008'den buyana 40 bin 855 gayrimenkul yabancıların eline geçerken, gayrimenkul alıcıları arasında en yüksek oranı Ruslar, İsrailliler, Lübnanlılar ve Çinliler oluşturuyor.

Artan tepkiler nedeniyle KKTC yönetimi, 11 Mayıs 2026 itibarıyla yabancılara mülk ve arazi satışını radikal biçimde kısıtlayan yeni yasal düzenlemeleri yürürlüğe koymuştur.

Ancak kamuoyunda ve meclis tartışmalarında dile getirilen "örtülü işgal" ve "toprak talanı" iddialarının temel sebebi resmi tapu kayıtlarının ötesindeki yasal boşluklardır. Gerçek rakamların resmi verilerden daha yüksek olduğu tahmin edilmektedir. Yabancı uyruklu kişilerin avukatlar aracılığıyla yaptıkları "gizli inanç sözleşmeleri" veya KKTC'de kurdukları yerel ortaklı/paravan şirketler üzerinden edindikleri araziler resmi olarak doğrudan "yabancı mülkiyeti" olarak görünmemektedir.

Yeni yasayla önemli ölçüde tedbirler alınsa da bazı sorunların devam ettiği görülmektedir.

1- Yasa KKTC vatandaşı yapılan yabancılara arazi/konut alımında her hangi bir kısıtlama getirmemiştir,

2- Yasada Türkiye vatandaşları ile Türk devletleri vatandaşlarına da yabancılara getirilen kısıtlamalara yakın kısıtlamalar getirilmiştir,

3- Yabancılara sınırlı da olsa mülk satışına izin verilmiştir,

Bu hususta ileride doğabilecek tehlikeleri önlemek amacıyla, sayılan noktalarda yasada revizyona gidilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

4.1.4. EKONOMİK SORUNLAR

KKTC yıllardır maruz kaldığı haksız ambargolar nedeniyle, ekonomik sıkıntılar yaşamakta, kalkınma ve refah düzeyini yükseltmemektedir. Öte yandan, ülke su kaynaklarının yetersizliği, üretim için ihtiyaç duyulan sanayi ürünlerinin azlığı ve yeni enerji kaynaklarına ihtiyaç duyulması nedeniyle üretimde sıkıntılar yaşamaktadır.

4.1.5. KKTC’NİN BAŞLICA GEÇİM FAALİYETLERİ

4.1.5.1. Tarım ve Hayvancılık: Toplam arazi dağılımının %56,71’ini tarımsal arazi (ormanlar %19,5 ve mera %4,95 arazi) ve ekilen arazinin (%55,61) de %43,03’ünü tahıl arazisi oluşturmaktadır. Tarımsal arazinin %44,39’unu ekilemeyen arazi oluşturmaktadır.

Adada başta küçükbaş (Koyun 298.441, Keçi 80.075 adet) ve büyükbaş (sığır 67,029 adet) hayvancılık olmak üzere, kümes hayvancılığı da yapılmaktadır

Su kaynaklarının yetersizliği nedeniyle zaman içerisinde tarımsal üretim azalma eğilimi göstermektedir. Üretim miktarı ve çeşitliğinin artış gösterebilmesi için, Türkiye’den aktarılan suyun tarımsal araziye ulaştırılması şarttır. Bu suyun üretimde kullanılması, köyden kente olan göçü azaltacak, istihdamı artıracak ve milli gelire olumlu katkı sağlayacaktır.

Ayrıca en önemli Akdeniz üretimi olan narenciye, üzüm ve meyveciliğin yoğun vasıfsız insan istihdamı sağlaması ve Türkiye’ye ihraç imkanı bulunması nedeniyle desteklenmesi gerekir.

4.1.5.2. Balıkçılık: KKTC, 396 km’lik kıyı uzunluğuna ve 8.780 km²’lik balıkçılık alanına sahip olmasına rağmen, balık avcılığı ve yetiştiriciliğinde yeterli seviyede değildir. Bunda alt yapı eksikliği (balıkçı barınakları, soğuk hava deposu, temiz su sorunu vb.), balıkçılığın sadece kıyı balıkçılığı olarak yapılması (küçük teknelerle), tüketim alışkanlıkları, ülkenin tanınmaması ve balıkçılık politikasının eksikliği en önemli sebepleri oluşturmaktadır.

Bahsedilen bu sorunların giderilmesi maksadıyla, barınakların geliştirilmesi, büyük teknelerin alımı ve balıkçıların açık deniz balıkçılığına yönlendirilmesi ile etkin bir su politikası geliştirilmesi gerekmektedir.

4.1.5.3. Sanayi: KKTC’de sanayi daha çok hafif sanayi yani tarım ve hayvancılıktan elde edilen ürünlerin işletildiği tesisler (gıda, tütün, içki vb.) şeklinde kendini göstermektedir. Ayrıca kâğıt, mobilya, ilaç, kumaş ve hazır giyim (ayakkabı vb.) fabrikaları da gelişme gösteren diğer tesislerdir. Sanayinin ambargo baskısı altında gelişemediği görülmektedir.

4.1.5.4. Madencilik: Kıbrıs Adası’na adını veren bakır, dünyadaki en eski madendir. En eski bakır madeni kaynaklarından birisi de Kıbrıs Adası’nda bulunmaktadır. KKTC’nin Lefke ilçesinde bulunan Bakır işletmesi ABD menşeli olan Kıbrıs Maden şirketi (Cyprus Mines Corporation-CMC) tarafından 1912-1974 tarihleri arasında işletilmiştir. Bu işletme faaliyette bulunduğu sürece hem iş imkânı hem de ekonomik yönden bölgeye fayda sağlamıştır. Sonrasında çevreye verdiği zarar ve geride bıraktığı atık (10 milyon ton) ve hurdalar yüzünden eleştiri konusu olmuş ve tesis kapatılmıştır.

Kıbrıs’ta günümüzde en çok bulunan madenler; manganez, demir pirit, krom, mermer, alçıtaşı (jips), asbest, agrega ve bakır madeni üretiminden kalan yan ürün olan pirittir. Ayrıca taş ocaklarında yol ve inşaat yapımı için gerekli malzemelerin üretimi yapılmaktadır.

Modern, çevreye duyarlı ve kirliletmeyen yöntemlerle, bakır ve diğer madenlerin çıkarılması için yatırımın teşvik edilmesi, KKTC ekonomisine önemli katkı sağlayacaktır.

4.1.5.5. Dış Ticaret: KKTC bir ada ülkesi olarak doğal kaynaklarının yetersizliği ve yağış miktarının azlığı nedeniyle dışa bağımlı bir ülkedir. Başta Türkiye olmak üzere çok sayıda ülke ile ticaret gerçekleştirmektedir.

İthal ürünlerinin değeri, ihraç ürünleri değerinden fazla olduğundan KKTC dış ticaret açığı vermektedir. 2023 yılı ithalat rakamı 2.817.262 bin Dolar, ihracat rakamı ise 176.237,2 bin Dolar'dır. İthalat yaptığı ülkeler; Türkiye (%70) den sonra Birleşik Krallık (%6,6), ihracat yaptığı ülkeler ise, Türkiye (%72), den sonra Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (%10,3)'dir.

KKTC'nin tanınmaması, dış ticaret hacminin dar olmasında ve her yıl ülke aleyhine açık verilmesinde en önemli faktördür.

4.1.5.6. Turizm: KKTC'de turizm en önemli gelir kaynaklarından birisidir. Ada turizm için son derece elverişli koşullar sunar. Bununla birlikte, adadaki yatak kapasitesinin ve hizmet kalitesinin artırılması gerekir.

Öte yandan, turizm sektörünün merkezine oturmuş olan, gerek Türkler ve ada halkı için büyük bir toplumsal tehlike arz eden kumara son verilmelidir.

4.1.5.7. Eğitim: Kıbrıs ekonomisinde eğitimin önemli bir yeri bulunmaktadır. KKTC'de 24 üniversite bulunmaktadır. 2023-2024 akademik yılında üniversitelerde okuyan öğrenci sayısı 108.190 kişiye (Türkiye Cumhuriyeti 49.049 ve diğer ülke öğrenci sayısı 44.539) ulaşmıştır.

4.1.5.8. Su: Su kaynakları açısından kısıtlı olan adada, sulamada eski yöntemler kullanılmakta olup, alt yapı yetersizdir. Sulamanın daha çok yeraltı sularından karşılandığı (su potansiyelin %75,8'i yeraltı suları) adada, aşırı su çekimi nedeniyle suların tuzlanmaya başladığı tespit edilmiştir.

KKTC Su Temin Projesi (Barış Suyu Projesi) kapsamında; Mersin'in Anamur ilçesi Alaköprü Barajı'ndan Girne'nin Geçitköy Barajı'na, boru hattı ile ilk su akışı 24 Eylül 2015 tarihinde gerçekleşmiştir. Yılda ortalama 60 milyon metreküp suyun Türkiye'den KKTC'ye taşınmaya başlamasıyla 50 yıllık içme ve kullanma suyu ihtiyacı karşılanmıştır. KKTC'de su konusunda yasal düzenlemelerin gözden geçirilmesi uygun olacaktır.

4.1.5.9. Elektrik: Kalecik Elektrik Santralinin 2003 yılında üretime başlamasıyla, KKTC, ihtiyaç duyduğu elektriği kendi imkanlarıyla karşılamaktadır. Artan nüfus ve ekonomik gelişmenin etkisiyle elektrik ihtiyacı da artmaktadır. Bu artan ihtiyacı karşılamak ve üretim güvenliğini sağlamak için 100 MW daha kurulu güce ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kapsamda özellikle yenilenebilir enerji kaynaklarının (güneş, rüzgâr vb.) artırılması gerekmektedir.

4.2. KALKINMA PROJELERİ HAYATA GEÇİRİLMELİ

KKTC'de ekonominin canlanması için, üzerindeki yıllardır süren ambargo ve izolasyonun kaldırılması, doğrudan uçuşların açılması, gemilerin limanlara yanaşması, doğrudan ticaretin başlaması gerekmektedir. Bu ise ancak KKTC'nin tanınmasıyla mümkün olacaktır.

Federasyon arzusunu sonlandırmanın en doğal yolu, federasyona olan ihtiyacı ortadan kaldırmaktır. Bunun için tanınmayı takiben, öncelikli olarak, ekonomik ve sosyal politikalar ve uygulanacak projelerle gençlere iş, aş sunulmalı toplumsal kalkınma ve refah yukarı taşınmalıdır.

4.2.1. Uygulanabilecek Projeler

KKTC'nin ekonomik ve yapısal kalkınmasını hızlandırmak için sürdürülebilir enerji, dijital dönüşüm, nitelikli turizm ve tarımsal teknoloji odaklı projelerin hayata geçirilmesi kritik önem taşımaktadır.

Kuzey Kıbrıs'ın potansiyelini en üst seviyeye çıkarabilecek temel proje alanları ve stratejik adımlar şunlardır:

4.2.1.1. Enerji ve Altyapı Projeleri

4.2.1.1.1. Türkiye-KKTC Deniz Altından Kablo ile Elektrik Projesi: Enterkonnekte sisteme geçilerek adadaki enerji arz güvenliği sağlanmalı ve elektrik maliyetleri düşürülmelidir.

4.2.1.1.2. Yenilenebilir Enerji Yatırımları: Güneş enerjisi (GES) potansiyeli yüksek olan adada, depolamalı güneş santralleri teşvik edilerek fosil yakıtlara bağımlılık azaltılmalıdır.

4.2.1.1.3. Su Yönetimi ve Tarımsal Sulama: Türkiye'den gelen suyun, Mesarya Ovası'ndaki tarım arazilerine ulaştırılması için iç dağıtım hatları ve modern damla sulama projeleri tamamlanmalıdır.

4.2.2. Dijital Dönüşüm ve Teknoloji (E-KKTC)

4.2.2.1. Akıllı Devlet ve E-Dönüşüm: Kamu bürokrasisini azaltmak ve yatırımcıların işini kolaylaştırmak için tüm devlet hizmetleri dijital platforma (e-devlet) entegre edilmelidir.

4.2.2.2. Bilişim Adası ve Teknoparklar: Üniversiteler bünyesinde teknoparklar kurularak yazılım, yapay zekâ ve oyun geliştirme gibi yüksek katma değerli sektörler için vergi muafiyetli serbest bölgeler oluşturulmalıdır.

4.2.3. Nitelikli ve Çeşitlendirilmiş Turizm

4.2.3.1. Alternatif Turizm Modelleri: Kumarhane turizmine olan bağımlılığı azaltmak amacıyla sağlık, spor (golf, futbol kampları), kongre ve eko-turizm projelerine teşvik verilmelidir.

4.2.3.2. Kültürel Miras ve Gastronomi: Tarihi kimliği korunan butik oteller desteklenmeli, Kıbrıs kültürünü ve mutfağını öne çıkaran gastronomi rotaları oluşturulmalıdır.

4.2.4. Tarım ve Sanayide Katma Değer

4.2.4.1. Yerli Ürünlerin Markalaşması: Hellim peyniri, zeytin, enginar ve narenciye gibi yerel ürünlerin AB tescili süreçleri iyi yönetilmeli ve katma değerli paketleme tesisleri kurulmalıdır.

4.2.4.2. Topraksız ve Akıllı Tarım: Kısıtlı su kaynaklarını optimize eden dikey tarım ve topraksız tarım seraları projelendirilerek ihracat odaklı üretim yapılmalıdır.

4.2.5. Yükseköğretimde Kalite Odaklı Dönüşüm

4.2.5.1. Uluslararası Akreditasyon Destekleri: Üniversite sayısından ziyade eğitim kalitesine odaklanılmalı, Ar-Ge laboratuvarları desteklenerek adaya nitelikli yabancı araştırmacılar çekilmelidir.

4.2.5.2. Sanayi-Üniversite İş Birliği: Adanın yerel ihtiyaçlarına (enerji, lojistik, tarım) çözüm üreten tez ve araştırma projelerine devlet fonu sağlanmalıdır.

4.3. TÜRKİYE’NİN KIBRIS’A MALİ YARDIMI

Türkiye, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ne (KKTC) her yıl İktisadi ve Mali İş Birliği Anlaşmaları kapsamında milyarlarca liralık finansal destek sağlamaktadır. Taraflar arasında imzalanan son programlar çerçevesinde sağlanan yıllık yardım 23 milyar Türk lirası düzeyine ulaşmıştır.

Bu finansman paketi genel olarak şu kalemleri içermektedir:

4.3.1. Altyapı ve Yatırımlar: KKTC'nin kalkınması, yol, su ve enerji gibi temel kamu yatırımlarının tamamlanması.

4.3.2. Savunma ve Güvenlik: İki ülke arasındaki askeri iş birliği ödenekleri.

4.3.3. Reel Sektör ve Reel Bütçe Açıkları: Kamu cari giderlerine katkı sağlanması ve piyasadaki yerel üretimin desteklenmesi.

Söz konusu kaynak genellikle hibe ve uygun koşullu krediler şeklinde iki farklı yapıda doğrudan KKTC hazinesine ve ilgili bakanlık projelerine aktarılır.

Mali yardımlar, yerinde yatırım sağlama ve istihdama yönelik olarak düzenlenmelidir.

5. BÖLÜM

5.1. DOĞU AKDENİZ’DE TEHLİKELİ GELİŞMELER

Yaşadığımız iki dünya savaşı, emperyal güçlerin dünyayı paylaşma kavgasının ölümcül hamleleriydi. Dünyada değişen koşullar, güç dengelerini de değiştirir. Bu da kurulu düzene karşı değişim taleplerini yükseltir. Bu talepler barışçıl yollardan karşılık bulamadığında, yeni düzen savaşla kurulur.

Günümüz dünyası, ağırlık merkezlerinin kaydığı, güç dengelerinin değişmekte olduğu ve emperyal düzenin yeni paylaşımlar dayattığı bir noktaya geldi.

İkinci dünya savaşı sonrası kurulan iki kutuplu düzen, SSCB’nin dağılmasıyla, Amerika etrafında tek kutuplu bir düzene evrilmişti. O günden bugüne yaşanan ekonomik gelişmeler, askeri güç değişimleri, yeni siyasi koşullar, dünyada yeni aktörlerin sahneye çıkmasına yol açtı. Bugün Amerika’nın dışında, Avrupa Birliği, Rusya, Çin, Hindistan ve bu ülkelerin farklı ülkelerle oluşturdukları ittifaklar, dünyada yeni bloklar ve yeni güç odakları doğurmuş durumda.

Dünyada savaşların en önemli sebeplerinden biri, kaynaklara sahip olma hırsıdır. Bu kaynaklar kimi zaman su ve madenler olabileceği gibi, daha çok da enerji kaynakları yani petrol ve doğal gazdır.

Dünyadaki petrol ve doğal gaz rezervlerinin yarıya yakını Orta Doğuda bulunuyor. Ancak sorun şu ki, uzmanlara göre, bu rezervlerin 40 yıldan az bir ömrü kalmış durumda. Yani en geç 30 yıl içinde dünyada enerjinin yönü değişmek zorunda.

Orta Doğuda durum böyleyken, Doğu Akdeniz’de özellikle son 10 yılda zengin petrol ve doğal gaz yataklarının keşfi, dikkatleri bölgeye çevirdi.

Kuzey Afrika ve Ön Asya’yı da kapsayacak yeni emperyal paylaşımın kapışma alanı Doğu Akdeniz olacak.

Kıbrıs meselesi de, Doğu Akdeniz gerçeğinden bağımsız düşünülemez. Kıbrıs Adası etrafında zengin hidrokarbon yataklarının bulunması, Doğu Akdeniz’in önemini daha da artırmış ve Kıbrıs sorununun karadan denize taşınmasına sebep olmuştur.

5.2. DOĞU AKDENİZ’DEKİ HİDROKARBON REZERVLERİ

Son dönemde adanın çevre denizlerinde yapılan tetkiklerde zengin hidrokarbon rezervleri tespit edilmiş, bu durum Kıbrıs’ın önemini bir kat daha artırmıştır. ABD Jeolojik Araştırmalar Merkezi tarafından 2010 yılında yayınlanan raporda;

5.2.1. Levant Havzası: Kıbrıs, Lübnan, Suriye ve İsrail arasında kalan bölgede 3,45 trilyon metreküp (122 trilyon kübik feetlik) doğalgaz ve 1,7 milyar varil petrol bulunduğu,

5.2.2. Nil Delta Havzası: Bu havzada ise yaklaşık 1,8 milyar varil petrol, 6,3 trilyon metreküp (223 trilyon kübik feet) doğalgaz ve 6 milyar varil sıvı doğalgaz rezervi olduğu,

5.2.3. Kıbrıs Adasının çevresi: Adanın çevresinde ise 8 milyar varil olduğu söylenen petrol rezervinin yaklaşık değerinin 400 milyar dolar civarında olduğu,

5.2.4. Herodot: Girit’in güney ve güneydoğusundaki alanda biri 1,5 diğeri 2 trilyon metreküp olmak üzere toplam 3,5 trilyon metreküplük doğalgaz bulunduğu tahmin edildiği açıklandı.

Bu araştırmalara göre, Doğu Akdeniz’de yaklaşık olarak toplam değeri 1,5 trilyon dolar olan 30 milyar varil petrole eşdeğer hidrokarbon yatakları bulunduğu tahmin ediliyor. Doğu Akdeniz’deki hidrokarbon rezervinin, 2010 yılı tüketim miktarlarına göre, Türkiye’nin 572 yıllık, Avrupa’nın ise 30 yıllık doğal gaz ihtiyacını karşılayabilecek seviyede olduğu görülüyor.

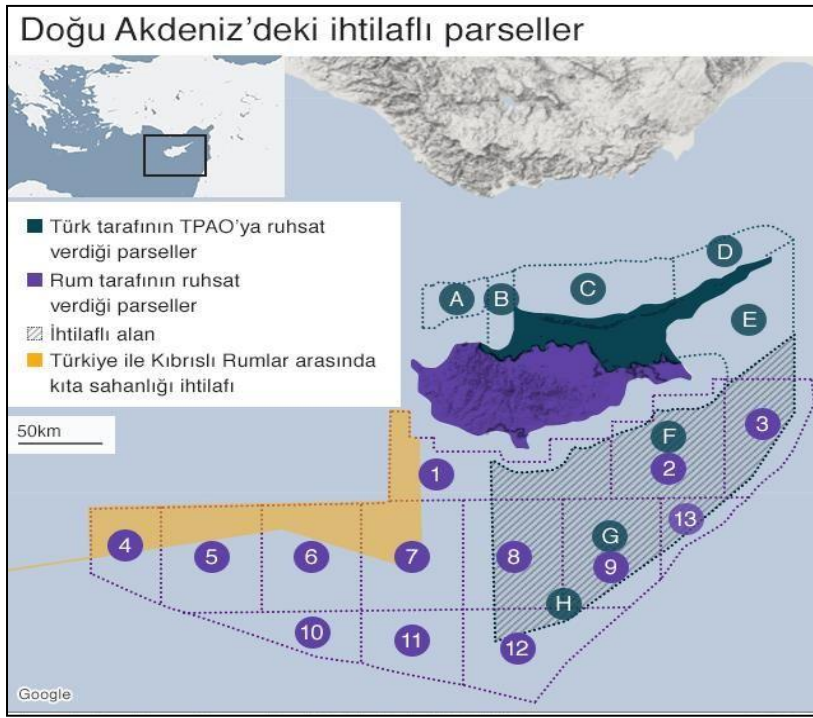
Öte yandan, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı’nın (TPAO) tespitlerine göre, geleceğin enerji maddesi olarak kabul edilen gaz hidrat yatakları, Doğu Akdeniz’de de bulunuyor. Antalya Körfezi ve civarı dahil olmak üzere Türkiye’nin Doğu Akdeniz’deki yaklaşık 80.000 kilometrekarelik deniz yetki alanlarında zengin gaz hidrat yataklarının bulunduğu bildiriliyor. 3.000 kilometrekarelik bir gaz hidrat yatağının, AB’nin 30 yıllık enerji ihtiyacını karşılayabildiği düşünüldüğünde, Türkiye’nin sahip olduğu yatakların ne denli kıymetli olduğu anlaşılıyor.

5.3. MEB SINIRLARINDA ANLAŞMAZLIKLAR – TÜRKLERİN YOK SAYILMASI

Adada var olan iki devletli fiili durum, taraflar için adanın kara ve denizinde, hukuki ve siyasi haklar doğuruyor. Buna göre, KKTC'nin kendi kara suları ve münhasır ekonomik bölgesi (MEB) mevcut.

Ancak bu hususta, iki toplum arasında anlaşmazlık bulunuyor. Rumlar, devlet statüsü tanınmamış olan KKTC'nin münhasır ekonomik bölgesi (MEB)'nin olamayacağını, adada sadece Rum kesiminin MEB'si olduğunu iddia ediyorlar.

Kuzey Kıbrıs ve Türkiye ile Güney Kıbrıs'ın MEB haritaları birbirleriyle çakışıyor. Rum tarafı AB'nin de desteğiyle, Türkleri yok saymaya, kaynaklar üzerinde tek taraflı hakimiyet kurmaya çalışıyor. Bu amaçla ada çevresini parselleyerek, pek çok petrol şirketine arama ruhsatları vermiş durumda. ABD'nin Noble ve Exxon Mobil şirketlerinin yanı sıra, İtalyan ENI ve Fransız Total şirketleri bölgede arama faaliyetleri yürütüyorlar.

5.3.1. TC – KKTC Arasında Kıta Sahanlığı Anlaşması

Güney Kıbrıs Rum Yönetiminin Doğu Akdeniz'de petrol ve doğalgaz sondajına başlamasının ardından, KKTC ile Türkiye arasında Kıta Sahanlığını Sınırlandırma Anlaşması yapılmış, bu anlaşmayla, Türkiye'nin Kıbrıs çevresinde yapacağı arama çalışmaları için gerekli hukuki zemin hazırlanmış ve hiçbir engel kalmamıştır.

Türkiye de kendi sondaj gemileriyle, KKTC'nin ruhsat verdiği bölgelerde doğalgaz aramalarına başlamıştır. Ancak bu aramalara, Rum kesiminin yanında Yunanistan, Avrupa Birliği, Mısır, İsrail ve ABD tepki göstererek, Türkiye'den faaliyetlerini durdurmasını istemişlerdir.

Doğu Akdeniz’de Münhasır Ekonomik Bölgeler

5.4. MEB TAYİNİNDE ULUSLARARASI HUKUK TÜRKİYE’DEN YANA

Uluslararası yasalara göre (Uluslararası Anlaşmazlık Mahkemesi) adaların Münhasır Ekonomik Bölgeleri (MEB), Ana Kıtalarla karşılaştırıldığında, ihmal edilebilecek kadar küçüktür. Buna göre;

Türkiye ile Mısır arasında MEB belirlenirken; aradaki Kıbrıs Ada olduğu için ihmal edilerek, her iki ülke de Ana Kıta olduğundan, Türkiye ve Mısır ortalanmaktadır.

Ana Kıtalar, adalara nazaran MEB bakımından baskın olduğundan, **Kıbrıs-Karpaz arasında kalan kısım, Türkiye MEB’sine dahildir.**

Türkiye-KKTC arasında MEB belirlenirken; Türkiye Ana Kıta, KKTC ada olduğundan, MEB çizgisi KKTC’ye daha yakın olmaktadır.

Karpaz Yarımadası, boylu boyunca uzandığından, Türkiye’nin MEB’si Karpaz’ın güneyine geçememektedir. **Karpaz’ın güneyindeki MEB tamamen KKTC’ye aittir.** Petrolün çoğu da zaten Karpaz etrafındadır. Karpaz’ın kuzeyindeki petrolü Türkiye, güneyindeki petrolü KKTC işletecektir. 400 milyar dolarlık kaynak, Türkiye ve KKTC arasında bölüşülecektir.

Uluslararası hukuk tamamen KKTC ve Türkiye’nin yanındadır. Bu nedenle, mülkiyet için birçok kez mahkemelere başvuran Rumlar, enerji yatakları için, Uluslararası Anlaşmazlık Mahkemesi’nin referans kararları nedeniyle, hiçbir mahkemeye başvuramamışlardır.

5.5. BÖLGE DIŞI GÜÇLERİN YAPTIĞI ASKERİ YIĞINAK

7 Ekimde Filistin-İsrail çatışmasının başlamasının hemen ardından, Amerika Doğu Akdeniz'e olağanüstü seviyede askeri güç yığmağı yaptı. En büyük iki uçak gemisini ve beraberinde görev gücünü İsrail açıklarına konuşlandırdı ayrıca Ortadoğu'daki üslerini hızla takviye etti.

11 Eylülü Afganistan'a girmek için bahane eden Amerika, aynı şekilde 7 Ekimi de Ön Asya ve Doğu Akdeniz'e olağanüstü yığınak yapmak için fırsat bildi.

Doğu Akdeniz'de, farklı ülkelere ait 200'ü aşkın savaş gemisi bulunuyor. Ortadoğu ve Akdeniz, tarihinin en yüksek savaş ve imha kapasitesine ulaşmış durumda.

Kıbrıs adasının çevresinde büyük petrol ve doğalgaz rezervlerinin keşfi, Batılı devletlerin bölgeye büyük çapta askeri güç yığmasına neden olmuş ve bölge bugün büyük güçlerin mücadele alanı haline gelmiştir.

Kıbrıs Rum bölgesi, büyük devletlere adeta askeri üs vazifesi görüyor ve Doğu Akdeniz, enerji savaşlarına hazırlanıyor.

GKRY'nin AB'ye alınmasının ardından, bölgeye AB de müdahil olmuş ve birlik üyesi ülkeler İngiltere, Fransa, Almanya ve Hollanda bölgeye askeri deniz gücü göndermişlerdir.

AB ülkelerinin enerjide Rusya'ya olan bağımlılıktan kurtulmak istemeleri, GKRY üzerinden bölgedeki doğal gaz kaynaklarına yönelmelerinde bir diğer önemli etken olmuştur. Halihazırda Rusya'nın doğalgaz ihracatında Avrupa %71 payla en büyük pazarı oluşturuyor.

Adadaki askeri varlığı nedeniyle Türkiye'yi işgalcilikle suçlayan Batı, Kıbrıs'ın güneyini adeta askeri üsse dönüştürmüş durumda. Doğu Akdeniz'de;

ABD'nin; 3 Uçak gemisine ek olarak, destroyer adı verilen 4 savaş gemisi ve 2 denizaltısı bulunuyor. Destroyer savaş gemileri 400 Tomahawks füzesi taşıyor. USS Porter ile Kıbrıs'ın Larnaka açıklarındaki USS Donald Cook fırkateyni de mevcut. Ayrıca bir ABD uçak gemisi de yanında destek filosu ve nükleer denizaltı ile beraber Güney Kıbrıs önlerine demirlemiş durumda. AB'nin, GKRY'deki askeri varlığı son 10 yılda, Limasol ve Larnaka arasındaki Mari'deki Korgeneral Evangelos Florakis deniz üssü ile Andreas Papandreu Hava Üssü ve Baf'taki hava alanında yoğunlaşmış durumda. Bu üsler NATO'ya bölgede, elektronik ve sinyal istihbaratı sağlıyor.

İngiltere'nin; Kıbrıs'ta, Ortadoğu'nun en büyük dinleme tesisleri bulunuyor. Ağrotur ve Dikelya üsleriyle, Kıbrıs topraklarının yüzde 3'ünde egemen durumda. Ağrotur üssünde, 6 Tornado ve 8 Typhoon savaş uçağı bulunmakta. Ayrıca, 4 Bell 412 Twin Huey Helikopterinden oluşan bir arama ve kurtarma filosu, Operation Shader kapsamında 1 radar ve 8 GR4 Tornado Seti, 1 adet Sentinel R1 gözcü uçağı, 1 adet A330 Airbus, 4 adet CH47D Chinook HC4 UN helikopteri var. Ayrıca konumları gizli tutulan akıllı denizaltıları ile HMS Duncan savaş gemisi de Akdeniz'de. Yaklaşık 254 kilometrekarelik alana yayılan iki üs'te, 3 bin İngiliz askeri görev yapıyor.

Fransa'nın; Akdeniz'de Rafael savaş uçakları ve 8 adet nükleer denizaltısı mevcut. Rum yönetimi, enerji arama faaliyetlerini yürüten Fransa ile Türkiye'nin olası müdahalesini engellemek amacıyla daha önce imzaladığı askeri işbirliği anlaşmasının kapsamını genişletti.

Fransa ile Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) arasında askeri işbirliğini ve Fransız askeri unsurlarının adada konuşlandırılmasını öngören **Kuvvetler Statüsü Anlaşması (SOFA)** imzalandı. Haziran 2026'da yürürlüğe giren bu stratejik antlaşma ile Doğu Akdeniz'deki dengeleri etkileyecek nitelikte. Anlaşmayla Fransa, Güney Kıbrıs'taki hava ve deniz üslerini daimi kullanma hakkı kazandı, ayrıca Rumların sondaj ve deniz trafiğinin güvenliğini de üstlendi.

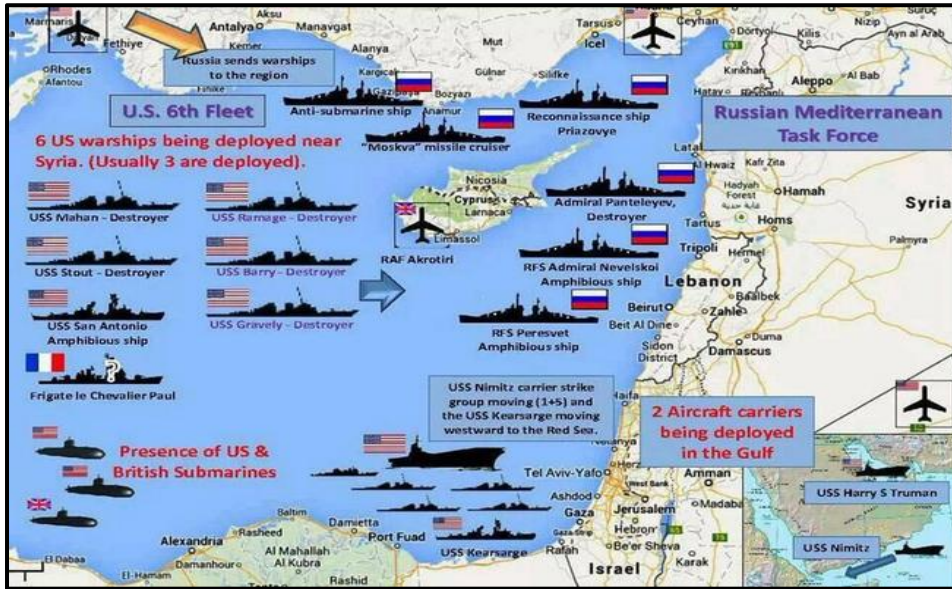
Rusya'nın; Suriye'nin Lazkiye kentindeki Himeymim üssünde askeri bulunuyor. Doğu Akdeniz'de uzun menzile sahip denizaltı-savar ile birlikte Admiral Grigorovich ile Admiral Essen fırkateynleri var. Suriye'nin Tartus limanında ise savaş gemileri mevcut.

Güney Kıbrıs'ın; Hâlihazırda 12.000 muvazzaf askeri personeli, 50.000 de seferberlik ihtiyat kuvveti bulunuyor.

PESCO (Avrupa Birliği Ortak Savunma Paketi)'nin GKRY'ne Desteği

GKRY'nin de dahil olduğu Avrupa NATO'su hükmündeki PESCO, 2018'de üye ülkeler arasında savunma alanında işbirliği oluşturulması kararı aldı. PESCO'nun "Askeri Hareketlilik" projesi, deniz keşif ve gözetleme faaliyetlerinin artırılmasını da kapsıyor.

Türkiye'nin, Doğu Akdeniz ve KKTC'deki etkinliği, AB ve PESCO ülkelerini rahatsız etmiş durumda. Bu ülkelerin 2016'dan bu yana, Münhasır Ekonomik Bölge (MEB) alanlarında Rum kesimi ve Yunanistan'la ortak düzenledikleri deniz tatbikatlarının hedefinde Türkiye ve KKTC var.

Devletlerin Doğu Akdeniz'deki Askeri Varlığı

Doğu Akdeniz, gerek sahip olduğu muazzam enerji kaynakları, gerekse Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının kavşak noktası olmasından ötürü stratejik önemi nedeniyle, yakın gelecekte Türkiye'nin de dahil olacağı sıcak çatışmalara gebe görünüyor.

Doğu Akdeniz'e bunca askeri yığınağın yapılması, Türkiye'ye karşı caydırıcı unsur oluşturulduğunu dahası Türkiye ile sıcak çatışmanın göze alındığını gösteriyor.

Bölgede büyük İsrail projesine de hizmet edecek şekilde, asıl hedef Türkiye'dir. Söz konusu olan, Türkiye'nin varlık ve bekasıdır.

5.6. DENİZ YETKİ ALANLARINDA ANLAŞMAZLIKLAR

Doğu Akdeniz'in sahip olduğu zengin enerji kaynakları, devletler arasında ciddi ihtilaf ve çatışmaları da beraberinde getiriyor. Bu çatışmaların en önemli nedenini deniz yetki alanları konusundaki anlaşmazlıklar oluşturuyor. Doğu Akdeniz'e kıyısı bulunan devletler, deniz yetki alanlarının sınırları konusunda ciddi görüş ayrılıkları yaşıyor.

5.6.1. İsrail – Lübnan : İsrail'in büyük rezervler keşfettiği Tamar ve Leviathan sahasında, Lübnan'la arasında anlaşmazlık sürüyor. Öte yandan, İsrail'in yakın zamanda Lübnan'a saldırması ve deniz kaynaklarını gasp etmesi ihtimali kuvvetli görünüyor.

5.6.2. Türkiye & Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti – Kıbrıs Rum Kesimi : Kıbrıs Rum esimi ile İsrail arasında 2010 yılında yapılan deniz sınırlarını belirleyen anlaşma, Türkiye tarafından, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin yetki alanları yok sayıldığı için geçersiz ilan edildi. Buna rağmen, Kıbrıs Rum yönetimi 2010 yılında, İsrail adına arama çalışmaları yürütmek üzere Noble Energy şirketine ruhsat verdi. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Türkiye, bölgede KKTC'nin da hakkı bulunduğu yönünde itirazlarını sürdürüyor, konu üzerindeki anlaşmazlık devam ediyor.

Bu mücadelede iki ana tez çarpışmaktadır:

5.6.2.1. Yunanistan-GKRY'nin Tezi: Bu tez, Meis gibi küçük adaların dahi bir anakara gibi tam MEB hakkına sahip olduğunu iddia ederek Türkiye'yi Antalya Körfezi'ne hapsedmeyi amaçlayan maksimalist bir yaklaşımdır. Bu iddialarını Mısır ve İsrail ile yaptıkları tek taraflı anlaşmalarla fiiliyata dökmeye çalışmışlardır.

5.6.2.2. Türkiye'nin Tezi: Türkiye, uluslararası hukukun temel ilkelerinden olan "anakaranın üstünlüğü" ve "hakkaniyet" prensiplerine dayanarak, adaların MEB sınırlandırılmasında sınırlı etkiye sahip olması gerektiğini savunmaktadır.

5.6.3. Türkiye & Libya – Diğer Devletler: Türkiye ile Libya'nın BM tarafından tanınan meşru hükümeti arasında 27 Kasım 2019 tarihinde Münhasır Ekonomik Bölge (MEB) anlaşması imzalandı. İki ülkeyi denizden komşu yapan bu anlaşma, kıyı devletlerinin MEB iddialarıyla uyuşmadığından itirazlar alırken, Batılı devletleri de oldukça rahatsız etti.

5.6.4. Filistin – İsrail: İsrail'in Gazze'yi işgali aynı zamanda Filistin'in denizle bağlantısının kesilmesi ve deniz yetki alanlarının İsrail tarafından ele geçirilmesi anlamına geliyor. Böylece İsrail, bu alandaki Filistinlilere ait zengin enerji rezervlerini gasp etmiş olacak. İsrail Filistin'de sadece katliam yapmıyor, Filistinlilerin sahip olduğu her türlü zenginliğe de el koyuyor.

Doğu Akdeniz'deki kaynakların adil ve sürdürülebilir paylaşımı bölgenin istikrarı için önemli olmakla birlikte, sınırları üzerindeki egemenlik yetkisi devletlerin kırmızı çizgisidir.

Uluslararası hukuka göre, devletler kıyılarından 200 deniz mili mesafeye kadar olan alanı Münhasır Ekonomik Bölge (MEB) ilan edebilirler. Ancak bu kuralın uygulanması halinde, Doğu Akdeniz'in coğrafi yapısı ve kıyı devletlerinin birbirlerine olan mesafeleri nedeniyle, devletlerin MEB'lerinin kesişmesi, iç içe girmesi kaçınılmaz. Özellikle Türkiye'ye yakınlığı nedeniyle Kıbrıs Adasının herhangi bir kıyı ülkesiyle yapacağı MEB anlaşması Türkiye'nin yetki sınırlarını ihlal edecektir.

Nitekim Güney Kıbrıs Rum Kesiminin, KKTC ve Türkiye'yi yok sayarak, Yunanistan, Mısır, İsrail ve Lübnan'la yaptığı MEB anlaşmaları, Türkiye'nin deniz yetki alanlarını fiilen ihlal etmektedir.

Türkiye, Filistin yönetimiyle ikili MEB anlaşması imzalamak için yoğun çaba harcamış, ancak son aşamada, İsrail'in Filistin'deki işgalci tutumu ve Gazze saldırıları, bu anlaşmanın gerçekleşmesine engel olmuştur.

Batılı devletlerin de desteğiyle, Güney Kıbrıs Rum Kesimi, Yunanistan, Mısır, İsrail ve Lübnan arasında yapılan MEB anlaşmalarını kabul etmek, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki haklarından vazgeçmesinin ötesinde, kendi karasına hapsedilmesi ve deniz yetki alanlarındaki ulusal **egemenliğine** kast edilmesi anlamına geliyor. **Bu durum Türkiye için savaş sebebidir.** Türkiye'nin karası ve deniziyle ülke sınırları üzerindeki egemenliği tartışılmaz.

5.7. GELİŞMELERİN DOĞURDUĞU SORUNLAR

GKRY'nin adayı temsilen AB üyesi yapılması, enerji kaynaklarının paylaşımında yaşanan sorunlar, bölge dışı devletlerin yaptıkları askeri yığınaklar, Türkiye ve KKTC'yi dışarıda bırakan yeni bölgesel ittifak arayışları, Doğu Akdeniz'de barış ve istikrarı olumsuz etkilemiştir.

Bölgedeki tüm bu gelişmeler, KKTC ve Türkiye'nin egemenlik ve güvenliğine tehdit oluşturmakta, ayrıca ticari hakların kullanımına engel teşkil etmektedir.

5.7.1. EGEMENLİK

Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki varlığı stratejik öneme sahip olmakla birlikte, adada yaşayan Türklerin siyasi haklarının ve güvenliklerinin uluslararası anlaşmalara göre korunması amacını da taşır.

Doğu Akdeniz'de bir yandan KKTC'nin Münhasır Ekonomik Bölgesin olmadığı iddiası, diğer yandan, bölgede en uzun kıyıya sahip olan Türkiye'ye Münhasır Ekonomik Bölgesini kullandırmama girişimleri, her iki devlet açısından da egemenlik gaspıdır. KKTC ve Türkiye'nin bölgedeki egemenliği tartışma konusu edilemez. **Bu savaş sebebidir.**

5.7.2. GÜVENLİK TEHDİDİ

Gerek üç kıtanın kavşak noktası olmasıyla stratejik konumu gerekse son dönemde keşfedilen zengin hidrokarbon rezervleri Doğu Akdeniz'i büyük devletler için vazgeçilmez kılıyor. Kıyı devletlerinin yanı sıra, bölge üzerine planlar kuran egemen devletlerin yaptığı askeri yığınak Doğu Akdeniz'de olağan üstü bir güvenlik riski doğurmuştur. Bölge normalin çok üstünde bir savaş kapasitesiyle donatılmış durumda.

Doğu Akdeniz’e en uzun kıyısı olan Türkiye için, karasularının hemen ötesinde konuşlanmış böylesi bir askeri güç ciddi ve yakın bir güvenlik tehdidi oluşturuyor.

Bölgede kıyı devletleri arasında deniz yetki alanları ve kaynakların adil paylaşımı konusunda ciddi anlaşmazlık ve gerginlikler yaşanmaktayken, ABD, İngiltere, Fransa ve Rusya gibi devletlerin bölgeye askeri güç yığılması, bölgedeki gerginliği artırmakta ve Türkiye için güvenlik riskini büyötmektedir. Türkiye bölgede güvenliğine yönelmiş tüm tehditler için gerekli tedbirleri almak zorundadır.

Türkiye’nin; bölgede 2 fırkateyn, 2 korvet, 1 akaryakıt gemisi ve 2 hücumbot, 2 denizaltı, ve 6 karakol gemisi bulunmaktadır. Birleşmiş Milletler UNIFIL Deniz Harekâtına iştirak eden bir korvet, Lübnan açıklarında karakol görevi icra ediyor. Bunlara ek olarak Türkiye, Kıbrıs-Geçitkale’de bir iha-siha üssü kurmuş durumdadır.

5.7.2.1. Türkiye’nin Yeni Güvenlik Stratejisi: Akdeniz Kalkanı

Türkiye son yıllarda güvenlik stratejisini değiştirmiş, bugüne kadar uygulanan Re-Aktif Güvenlik sistemi ile sadece savunma yapan ülke olmaktan çıkarak “Fırat Kalkanı” ile birlikte, topyekün askeri kaynaklarını sınır dışında kullanmaya başlayan, Pro-Aktif savunma ile güvenliğini ileri seviyeye taşımıştır.

Bugün Türkiye, “Akdeniz Kalkanı” ile dışarıdan gelecek olan tehlikeleri, ülke sınırlarına ulaşmadan, saha dışında etkisiz hale getirerek, başarılı bir güvenlik politikası sergilemektedir.

5.7.3. TİCARİ MENFAATLERİN ENGELLENMESİ

Türkiye bölgede sadece kıyı devletleriyle değil, Amerika ve Batılı devletlerle de ters düşmüş durumda.

Öncelikle, Türkiye’nin Doğu Akdeniz’de yaptığı rezerv arama çalışmalarına, Yunanistan, G. Kıbrıs, İsrail, Amerika ve Batılı devletlerden, arama yapılan sahaların tartışmalı bölgeler olduğu iddiasıyla, şiddetli itirazlar geldi. Türkiye şimdilik bölgedeki aramalarını durdurmuş durumda.

Bölgede çıkarılan hidrokarbonun piyasalara sürölmesi için Türkiye’den geçen boru hatlarından pompalanması gerekiyor. Bu Türkiye için önemli bir kozdur.

Alternatif güzergâhlardan birisi de Yunanistan olarak görünmektedir. Ancak bu güzergâhın inşa edilmesi 17 milyar dolarlık bir maliyet getirmekte ki mevcut GKRY ekonomisinin bu projenin finansmanını sağlaması mümkün görünmemektedir. Bu yüzden Türkiye, en uygun güzergâh olarak öne çıkmaktadır.

GKRY’nin bir diğer alternatifi ise Limasol yakınlarındaki Vassiliktos’ta gazı sıvılaştıracak bir tesis kurmaktır. Fakat bunun da maliyeti 8-10 milyar dolar civarındadır ki GKRY’nin bunu finanse edebilmesi de mümkün görünmemektedir.

Kıbrıs’ın bir LNG terminali inşa etme maliyetinin 5 milyar Euro olacağı, Kıbrıs-Yunanistan-İtalya doğalgaz hattının da 6 milyar Euro gibi bir maliyetle yapılacağı hesap ediliyor.

Tüm bu maliyetler göz önünde bulundurulduğunda en uygun güzergahın Türkiye üzerinden olacağı anlaşılmaktadır. Doğu Akdeniz'deki kaynakların Avrupa'ya Türkiye üzerinden aktarılması, Türkiye'ye önemli kazanımlar sağlayacaktır.

Ancak gerek bölgedeki, gerekse bölge dışı devletler, kendi refahları için de ideal olan çözüme, siyasi nedenlerle ayak diremeye devam ediyorlar.

Türkiye enerjide sadece bir geçiş (transit) ülkesi olmak istemiyor. Aksine, kuracağı tesislerde petrol ve doğal gazı depolamak, fiyatını yeniden belirleyerek piyasaya sürmek, böylece dünyada enerjide söz sahibi olmak istiyor. Türkiye'nin enerji fiyatlarını etkileyebilecek bir piyasa oyuncusu olmasına Avrupa ve Amerika şiddetle karşı çıkıyor ve Türkiye'nin taleplerine askeri güç gösterisiyle karşılık veriyor.

Bölgede dünyanın en büyük petrol şirketleri, çok büyük yatırımlarla tartışmalı alanlarda aramalar yapıyor. Ülkelerin savaş gemileri de onlara koruma sağlıyor. Taraflar arasında büyük pazarlıklar yapılıyor. Bölgedeki durum oldukça gergin.

5.7.4. BÖLGEDE TÜRKİYE'NİN YALNIZLAŞTIRILMASI VE KUTUPLAŞMALAR

Akdeniz bölgesi enerji hatlarının yeni güzergahı olarak planlanmaktadır. Özellikle Kerkük'ten gelen enerji hattı ve Levant enerji havzasından çıkan enerji hatlarını, Mısır'dan gelen hat ile birleştirilerek, Güney Kıbrıs üzerinden İtalya açıklarına çıkarıp Avrupa'ya ulaştırmayı hedefleyen Avrupa devletleri, bu sayede Türkiye'nin transit ülke olma özelliğini by-pass edip, Kıbrıs üzerindeki etkisini de ortadan kaldırmayı amaçlamaktadır.

Doğu Akdeniz'de hidrokarbon rezerv yataklarının keşfedilmesi, kıyıdaş ülkeler arasında yeni ittifaklar kurulmasına neden oldu. Özellikle Rumların kurduğu ittifaklar, bölgede Türkiye'yi izole etmeye yönelik gelişti.

Doğalgaz rezervlerinin çıkartılıp boru hatlarıyla Avrupa pazarına taşınması hedefinde birleşen İsrail, Mısır, Güney Kıbrıs ve Yunanistan yeni bölgesel işbirliği platformları oluşturmaya başladılar.

Yine Güney Kıbrıs, Yunanistan, İsrail, İtalya, Ürdün, Filistin ve Mısır “Doğu Akdeniz Gaz Forumu”nu kurduklarını duyurdular. Forumun amacı bölgesel kaynakların üretimi, tüketimi ve pazarlanması süreçlerinde işbirliği yapmak ve Doğu Akdeniz'i yeni bir enerji üssüne dönüştürmek olarak açıklandı.

Bu sürece paralel olarak Güney Kıbrıs Yunanistan'la birlikte Mısır, İsrail ve Ürdün'le ayrı ayrı üçlü işbirliği oluşumları kurarken, hem ABD'nin hem de AB'nin güçlü desteğini aldı. Yunanistan ve Güney Kıbrıs Akdeniz'de Türkiye'yi yalnızlaştırmak için kurduğu ittifaklarda, özellikle Türkiye ile sorun yaşayan ülkeleri tercih ediyor.

Yunanistan, Güney Kıbrıs ve İtalya'nın AB üyesi olması, Doğu Akdeniz'de ABD, Katar, Fransa gibi ülkelerin büyük şirketlerinin yer alması, Türkiye'nin daha da yalnızlaşmasına neden oldu.

Türkiye bu gelişmeler karşısında, Akdeniz'deki ilişkilerini Kuzey Afrika ülkelerine doğru genişletme kararı almıştır. Türkiye ile Libya arasında imzalanan Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılması Anlaşması bu yaklaşımın sonucudur.

Bölgedeki kutuplaşma yeni gerginlik ve belirsizlikleri de beraberinde getirmiş, bu durum Doğu Akdeniz’de bulunan enerjinin Avrupa’ya ulaşmasının önüne yeni engeller çıkarmıştır.

5.8. BATININ SİNSİ OYUNU

Başta Amerika olmak üzere, AB ülkeleri de Türkiye’nin Kıbrıs’taki varlığını dahası enerji kaynaklarına ve transferine hakim olup, enerjide söz sahibi olmasını, kendi çıkarlarına uygun görmüyorlar.

Çünkü, Türkiye bölgenin en güçlü ülkesi, NATO’da ikinci büyük askeri güç. Ayrıca, özellikle son dönemde yaptığı atakla, Akdeniz’de güçlü bir donanmaya ve ileri teknoloji imha silahlarına sahip. En önemlisi, kendi kararlarını verebilecek siyasi iradesi olan bağımsız bir devlet.

Adada güçlü Türkiye’nin varlığı, Batılı devletlerin, bölgedeki askeri konumlanmaları ve enerji kaynaklarını diledikleri gibi paylaşımlarının önünde engel oluşturuyor.

O yüzden Batı, Kıbrıs’ta Türkleri refüze ederek, adayı Rum hakimiyetine vermek istiyor. Türkiye yerine, kullanıma elverişli Rum kesiminin yanında durarak zayıf, söz dinleyen, emre amade bir yönetimle, Doğu Akdeniz’deki emellerini gerçekleştirmenin peşindeki bu ülkeler, bu amaçla güney Kıbrıs’a sürekli askeri yığınak yapıyorlar.

ABD’nin Yunanistan’da kurduğu büyük askeri üsler ve yaptığı abartılı askeri yığınakla, ülkeyi askeri vesayet altına almasının ardından, Batılı güçler de aynı metotla, Rum kesimini sömürgeleştirme yolunda hızla ilerliyorlar.

Avrupa ülkelerinin enerji ihtiyacını karşılamanın yolu Doğu Akdeniz üzerinden geçmektedir. Bu nedenle Kıbrıs Adası, Avrupa’nın güvenliğinin sağlanmasında, ekonomisinin geliştirilmesinde stratejik önem taşıyor.

Güney Kıbrıs Rum Yönetimi’nin “Kıbrıs Cumhuriyeti” adıyla AB’ye tam üye yapılmasının nedeni budur.

5.9. AMERİKA NE PLANLIYOR?

İsrail’in Gazze’ye saldırmasının ardından Doğu Akdeniz’e olağan dışı askeri yığınak yapan Amerika, İsrail’e güvenlik şemsiyesi sağlamanın yanı sıra, buradaki zengin enerji kaynaklarından da büyük pay kapmanın peşinde.

Öte yandan Amerika Türkiye’yi, Yunanistan, Güney Kıbrıs, Afrika, Karadeniz ülkeleri ve Orta Doğudaki üslerle çepeçevre kuşatmış durumda. Özellikle Yunanistan ve Güney Kıbrıs’taki üslerin, teknik altyapısının ve askeri kapasitesinin olağan dışı yüksek olması karşısında, Türkiye’nin NATO içerisinde yüklendiği misyonun, Yunanistan ve Güney Kıbrıs’a kaydırıldığı yorumunu yapmak yanlış olmayacaktır.

Gerçek şu ki, Amerika Doğu Akdeniz’de Türkiye’ye ihtiyaç duymayacağı yeni bir düzen kuruyor. Tüm bu gelişmelerle, Filistin-İsrail çatışması, büyük İsrail projesi, Doğu Akdeniz’deki askeri yığınak birlikte değerlendirildiğinde, Türkiye’nin ciddi ve yakın bir tehdit altında olduğu görülüyor.

Esasen bölgedeki büyük plan, 2010 yılından itibaren uygulamaya konuldu. Adına ironik şekilde “Arap Baharı” denilen operasyonla, İsrail’in güvenliği ve Doğu Akdeniz’in işgale hazır hale getirilmesi için, Kuzey Afrika ve Ortadoğu’da pek çok ülkenin yönetimleri değişti. Kıbrıs, Büyük Orta Doğu Projesi’nde ABD’nin hâkim olmak istediği “kilit konumda” bir adadır.

Bölge ülkeleriyle Türkiye’nin ilişkilerinin bozulması yine Arap baharının stratejilerinden biriydi. Türkiye’nin Suriye ve Mısır ile ilişkilerinin kopması, bölge ülkelerinin kaynakların adil ve sürdürülebilir paylaşımı konusunda uzlaşmalarına engel olmuş, bu da bölgeyi dış müdahalelere açık hale getirmiştir.

Doğu Akdeniz’de Türkiye’ye karşı izlenen bir diğer politika da, Türkiye’nin bölgede yalnızlaştırılmasıdır. Kıyı devletleri İsrail, Lübnan, Mısır, Güney Kıbrıs ve Yunanistan arasında Amerika’nın himayesinde imzalanan deniz yetki alanları anlaşmaları, Türkiye’yi yok saymakta ve bölgedeki haklarını açıkça ihlal etmektedir. Bu yolla Türkiye bölgede yalnızlaştırılmaktadır. Bu, Türkiye için büyük tehlikedir.

5.10. BÖLGEDE GÜÇ DENGESİ

ABD, Rusya, Çin ve AB’nin bölgedeki politikaları, adanın jeostratejik önemini daha da artırmaktadır. ABD’nin Doğu Akdeniz stratejisinde Kıbrıs, giderek daha belirgin bir rol oynamaktadır.

İsrail-Amerika ikilisinin bölgedeki planları için, iç savaş sırasında Suriye yönetimini destekleyen ve hem ülke içinde, hem Doğu Akdeniz’de askeri güç bulunduran Rusya bölgede zayıflatılmalı, mümkünse bölgeden çekilmesi sağlanmalıydı. Rusya-Ukrayna savaşının çıkarılmasının nedenlerinden birisi budur. Amerika, Ukrayna’yı Rusya’nın başına bela etmiş ve Ukrayna’ya verdiği destekle savaşı uzatarak Rusya’yı olabildiğince yıpratmayı, askeri gücünü zayıflatılmayı ve cephanesini tüketmeyi hedeflemiş, böylece Ortadoğu ve Doğu Akdeniz’de kendi elini rahatlatmak istemiştir.

5.10.1. Amerika’nın; 2022’de adaya yönelik silah ambargosunu kaldırması, Kıbrıs Rum Yönetimi ile askeri iş birliğini geliştirme niyetinin bir göstergesidir. ABD, özellikle Rusya’nın Suriye üzerinden bölgede artan etkisine karşı, Kıbrıs’ı potansiyel bir dengeleyici faktör olarak değerlendirmektedir.

5.10.2. Rusya: Doğu Akdeniz’de Batıya karşı bir denge unsuru oluşturuyor. Rusya, özellikle enerji şirketleri aracılığıyla bölgedeki hidrokarbon kaynaklarının araştırılması ve işletilmesinde rol almaya çalışmaktadır.

5.10.3. Çin: Çin’in Doğu Akdeniz’deki varlığı ise daha çok ekonomik ve ticari boyuttadır. Pekin’in "Kuşak ve Yol Projesi" kapsamında, bölgedeki liman ve altyapı yatırımlarına gösterdiği ilgi artmaktadır. Çin bu genişleme stratejisinde Kıbrıs’ı potansiyel bir durak olarak öngörmektedir. Çin’in an itibarıyla Doğu Akdeniz’de bir askeri gücü bulunmuyor. Ancak bölgede çıkacak bir çatışmaya dahil olup olmayacağını zaman gösterecek.

Öte yandan Amerika, Çin’i de askeri çatışmaya sokmak için uzun süredir çaba harcıyor. Amerika tıpkı Rus-Ukrayna savaşında yaptığı gibi, Tayvan’ı Çin’e karşı uzun süre kışkırttı, bir çatışma için her yolu denedi, ancak Çin bu oyuna gelmedi.

5.10.4. Avrupa Birliği: AB özellikle Kıbrıs Rum Yönetimi'nin 2004'te AB üyesi olmasıyla birlikte bölgede daha etkin hale gelmiştir. AB'nin GKRY üzerinden yürüttüğü politika, esasen Washington'a karşı bir "yumuşak dengeleme" girişimi olarak değerlendirilebilir.

5.10.5. İngiltere: İngiltere'nin izlediğı politika, geleneksel denge politikasının bir uzantısı olarak, hem Türkiye ile ilişkilerin korunması hem de adada elde ettiğı tarihsel ayrıcalıkların sürdürülmesi ekseninde şekillenmektedir. İngiltere, bir yandan Kıbrıs sorununun çözümünde arabulucu rolünü sürdürürken, diğeryandan adanın enerji potansiyelinden pay alma çabasındadır. İngiliz enerji şirketi BP'nin Kıbrıs açıklarındaki doğalgaz aramalarına ilgisi, bu stratejinin ekonomik boyutunu oluşturmaktadır.

5.10.6. İsrail: İsrail'in Kıbrıs politikası, pratik güvenlik algısı, enerji iş birliğı ve Türkiye'nin bölgedeki etkinliğini dengeleme stratejisi üzerine kurgulanmaktadır. İsrail'in son yıllarda Kıbrıs Rum Yönetimi ile askeri ve enerji alanlarında iş birlikleri gerçekleştirmektedir. İki ülke arasında gerçekleştirilen ortak askeri tatbikatlar, İsrail'in adaya yönelik stratejik ilgisini göstermektedir.

Öte yandan Doğı Akdeniz Gaz Forumu kapsamında şekillenen İsrail GKRY-Yunanistan ittifakı ve East-Med boru hattı projesi, bölgesel enerji denkleminde Türkiye'yi by-pass eden bir cephe oluşturma çabasını yansıtmaktadır.

6. BÖLÜM

6.1. Doğı AKDENİZDEKİ GELİŞMELERE KARŞI ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER

6.1.1. Kıbrıs Neden Bir Beka Meselesidir?

Kıbrıs, Türkiye için bir beka meselesidir çünkü:

6.1.1.1. Tarihsel ve Kültürel Açıdan: Ada, 500 yıllık bir Türk vatanıdır ve Kıbrıs Türkleri, Türk milletinin ayrılmaz bir parçasıdır. Onların varlığı ve güvenliğı, Türkiye'nin milli onur ve sorumluluğudur.

6.1.1.2. Askeri ve Stratejik Açıdan: Ada, Türkiye'nin güneyden kuşatılmasını önleyen en önemli kaledir. Kıbrıs'ın hasım bir gücün kontrolüne geçmesi, Türkiye'nin Akdeniz'deki hareket kabiliyetini sıfırlayacak ve Anadolu'yu doğrudan tehdit altına sokacaktır.

6.1.1.3. Hukuk ve Denizcilik Açısından: KKTC'nin varlığı, Türkiye'nin "Mavi Vatan" doktrininin ve Doğı Akdeniz'deki deniz yetki alanları iddialarının hukuki ve coğrafi dayanağıdır. KKTC olmadan Türkiye, Antalya Körfezi'ne hapsedilir.

6.1.1.4. Ekonomi ve Enerji Açısından: Doğı Akdeniz'deki trilyonlarca metreküplük hidrokarbon kaynaklarına erişim ve bu kaynakların Avrupa'ya taşınmasında kilit rol oynama potansiyeli, Kıbrıs üzerinden geçmektedir. Bu, Türkiye'nin enerji güvenliğı ve ekonomik refahı için hayati bir fırsattır.

Tüm bu nedenlerden dolayı Türkiye Doğı Akdeniz'deki gelişmeler karşısında tedbirler almak zorundadır.

6.1.2. ALINACAK TEDBİRLER

6.1.2.1. Siyasi Tedbirler

- Türkiye Doğu Akdeniz’de deniz yetki alanlarındaki haklarını muhafaza altına almak maksadıyla, öncelikle bölge ülkeleriyle bozulan ilişkilerini düzeltme yoluna gitmelidir. Bu manada; Mısır, Suriye, Lübnan, Filistin ile ilişkiler üst düzeye çıkarılmalı ve Türkiye ile bu ülkeler arasında Münhasır Ekonomik Bölge (MEB) anlaşması imzalanmalıdır.
- Kıyı ülkeleri ile ekonomik ve askeri işbirliği anlaşmaları imzalanmalı, Türkiye’yi yalnızlaştırma politikası boşa çıkarılmalıdır.
- Kıyı devletleri ile büyük devletlerin katılımı ve BM’nin kontrol ve garantörlüğünde “**Akdeniz Güvenlik ve İşbirliği Anlaşması**” imzalanmalıdır.

Bu anlaşma ile Montrö ile Karadeniz’de yapıldığı gibi, Akdeniz’de güvenlik ve kontrol mekanizması kurulmalı, Akdeniz’deki gemi yoğunluğu denetime alınmalı ve bu sulara bulunabilecek askeri gemiler sınırlandırılmalıdır.

Aynı anlaşma ile bölgenin güvenliği için, Akdeniz’in iki girişi olan **Cebeli Tarık Boğazı ve Süveyş Kanalına**, savaş gemileri için denetim konulmalıdır.

Kıyı devletlerinden oluşan bir silahlı güç, mekanizmanın işlemesinden sorumlu olmalıdır.

- Tanınma konusundaki tüm çabalar sonuçsuz kalır ve Doğu Akdeniz’deki haklar tehlikeye girerse, Türkiye ile KKTC arasında konfederasyon kurulması ciddi bir seçenek olarak masada tutulmalı, dillendirilmeli ve gerekirse gerçekleştirilmelidir.

6.1.2.2. Askeri Tedbirler

- TSK’nın KKTC’deki varlığı, nicelik ve nitelik olarak güçlendirilmelidir. Bu varlık, pazarlık konusu yapılamaz. Türkiye Geçitkale’deki İha-Siha üssüne ek olarak, egemen **deniz** üssünü **Gazimagosa’da** derhal kurmalı ve faaliyete geçirmeli, Doğu Akdeniz’deki donanma gücünü artırmalı, yabancıların haksız arama faaliyetlerini engellemelidir.
- Ada, Türkiye’nin hava savunma ağıyla tam entegre edilerek, Mavi Vatan’ı ve Anadolu’yu koruyan aşılmaz bir **A2/AD savunma kubbesi** oluşturulmalıdır.
- Türkiye, ABD’nin Yunanistan, Güney Kıbrıs ve İsrail ile güvenlik, savunma ve istihbarat iş birliğini artırmak amacıyla planladığı yasa tasarısı, tatbikatlar vb. faaliyetleri yakından takip etmeli, benzer karşı planları kendisine yakın dost ülkeler ile birlikte gerçekleştirmelidir.

6.1.2.3 Diplomatik Tedbirler

- Türkiye, coğrafi ve ekonomik gerçeklere dayanarak, bölge gazının Avrupa’ya ulaştırılması için en güvenli ve en ucuz güzergah olduğunu aktif bir şekilde pazarlamalı ve kendisini vazgeçilmez bir enerji merkezi olarak konumlandırmalıdır.

- Bölgedeki yetki alanlarının belirlenmesi, ihtilafların giderilmesi, adil bir paylaşım ve kalıcı bir barış için, BM gözetiminde, kıyı devletleri arasında müzakereler başlatılmalıdır.
- Nihayet, Kıbrıs'ın enerji kaynakları uluslararası bir güvenlik sorunu olmaktan çıkarılmalı ve bölge ülkeleri ile Türkiye için önemli ekonomik ve stratejik bir kazanç haline dönüştürülmelidir.

6.1.2.4. Mali ve Teknolojik Tedbirler

- Doğu Akdeniz'de sondaj çalışmalarımızı yürüten TPAO'nun teknik ve mali imkânları geliştirilmeli, kabiliyeti artırılmalıdır. TPAO, Türkiye ve KKTC'nin uluslararası hukuka uygun olarak belirlediği deniz yetki alanlarında, siyasi baskılara aldırmadan sondaj ve arama faaliyetlerine kararlılıkla devam etmelidir.

6.1.2.5. Hukuki Tedbirler

- Anlaşmazlık yaşanan sahalarda için, Uluslararası Adalet Divanı (UAD - ICJ) veya Uluslararası Deniz Hukuku Mahkemesi (ITLOS)'a başvurarak MEB alanlarını kesinleştirmeli ve garanti altına almalıdır.

6.2. TÜRKİYE İLE KKTC ARASINDA KONFEDERASYON

KKTC'ye uygulanan haksız ambargo, izolasyonların makul sürede kaldırılmaması ve Türkiye ve KKTC'nin Doğu Akdeniz'deki haklarının gasp edilmeye kalkılması halinde, şartların gerektirmesi durumunda, Türkiye ile KKTC arasında Konfederasyon kurulabilir.

Konfederasyona dahil olan devletler, egemenliklerini korur, maliye, asayiş, vatandaşlık, mülkiyet ve medeni haklar gibi konularda bağımsızdırlar. Bununla birlikte, dış politikada ve savunmada ortak politika uygulayarak, dış tehditlere karşı güçlerini birleştirirler.

Böylesi bir durumda, KKTC'nin Doğu Akdeniz'deki kıta sahanlığı, kara suları, münhasır ekonomik bölgesi, Türkiye'nin hak sahası haline gelecektir.

Türkiye ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) arasında bir konfederasyon kurulması, özellikle Kıbrıs Türk halkının uluslararası alanda tanınma arayışı, ekonomik entegrasyon ve güvenlik stratejileri açısından çeşitli avantajlar sunabilir.

6.2.1. Konfederasyonun potansiyel faydaları:

6.2.1.1. Uluslararası Alanda Tanınma ve Meşruiyet: Konfederasyon modeli, KKTC'nin Türkiye ile olan ilişkilerini daha kurumsal ve hukuki bir zemine taşıyarak, iki devletli çözüm arayışlarını güçlendirebilir.

6.2.1.2. Ekonomik Entegrasyon ve İstikrar: KKTC ekonomisi, Türkiye'nin desteğiyle turizm ve eğitim sektörlerinde daha büyük başarılarla ulaşabilir. Konfederasyon, iki taraf arasında gümrük birliği, ortak para birimi (TL) kullanımının resmileşmesi ve daha sıkı ticari ilişkiler yoluyla ekonomik kalkınmayı hızlandırabilir.

6.2.1.3. Güvenlik ve Stratejik Konum: Doğu Akdeniz'deki stratejik dengeler gözetildiğinde, Türkiye-KKTC konfederasyonu, bölgedeki Türk varlığını ve deniz yetki alanlarındaki haklarını (Mavi Vatan) garanti altına alabilir.

6.2.1.4. Kültür ve Eğitim Uyum: Eğitim sistemlerinin ve kültürel değerlerin aktarımı konusundaki benzerlikler, ortak bir üst yapı altında daha kurumsal hale gelebilir, bu da Türk kültürünün adada yaşatılmasını kolaylaştırır.

6.2.1.5. Siyasi ve Hukuki Statü: Konfederasyon, KKTC'ye kendi iç işlerinde bağımsızlığını korurken, Türkiye ile dış politika, savunma ve ekonomi gibi alanlarda ortak hareket etme imkânı tanıyabilir.

7. BÖLÜM

7.1. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Kıbrıs Adası, tarih boyunca olduğu gibi günümüzde de uluslararası güç mücadelesinin odak noktalarından biri olmaya devam etmektedir. Adanın jeostratejik konumu, enerji potansiyeli ve küresel güvenlik dengesindeki rolü, onu 21. yüzyılın en değerli stratejik varlıklarından biri haline getirmiş olup Türkiye açısından da hayati düzeyde önemli kılmaktadır.

Kıbrıs meselesi, sadece bir ulusal dava değil; Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki bekasının, enerji politikalarının ve küresel güç statüsünün mihenk taşıdır. Kıbrıs, Türkiye için sadece tarihi bir miras değil, aynı zamanda gelecekteki jeopolitik bağımsızlığın anahtarıdır.

Yapılan çok katmanlı analiz, Kıbrıs'ın Türkiye için sadece bir dış politika meselesi olmadığını; tarihsel hakların, ulusal güvenliğin, deniz egemenliğinin ve enerji bağımsızlığının kesişim noktasında yer alan, ertelenemez ve vazgeçilemez bir beka meselesi olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Kıbrıs Adası; jeopolitik ve jeostratejik bir konumda bulunması nedeniyle KKTC'nin tanınması ve Kıbrıs sorununun iki devletli çözüme kavuşturulması noktası dışında bir çözüm Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ve Türk toplumun geleceği için asla gerçek bir çözüm olmayacaktır. “Kıbrıs sorununun, iki devlete dayalı; iki toplumlu, iki bölge, adanın asli unsuru olan Türk Halkı'nın eşit siyasi haklarını ve Türkiye'nin fiili garantisini kapsayan bir siyasi yapıyı oluşturacak şekilde bir çözüme kavuşturulması Türkiye'nin ulusal güvenliğinin zorunlu kıldığı adil, kalıcı ve tarafları tatmin edecek bir çözümdür”

Son gelişmeler, adanın Türk-Yunan ikili sorunu olmaktan çıkıp, çok boyutlu bir küresel mücadele alanına dönüştüğünü göstermektedir. Bu değerlendirmeler ışığında, adanın geleceğinin, bölgesel güç dengelerinden ziyade küresel jeopolitik rekabet tarafından şekillendirileceği öngörülmektedir.

Kıbrıs politikasında ilkel, vizyoner ve uluslararası dili iyi kullanan bir duruş sergilenmesi elzemdir. Bu gerçeklik ışığında, izlenmesi gereken stratejik yol haritası, kararlı, proaktif ve milli menfaatleri her şeyin üzerinde tutan bir yaklaşıma dayanmalıdır.

Kıbrıs, Türkiye'nin gelecekteki jeopolitik pozisyonunu belirleyecek en kritik cephelerden biri haline gelmiştir. ABD'nin İsrail ile birlikte GKRY'yi bir askeri ve stratejik merkez haline getirmesi, PKK/PYD gibi unsurlarla birlikte Türkiye'ye yönelik planlamalar yapması,

KKTC'de giderek artan yabancı mülk edinimleri ve ekonomik hamleler, Türkiye'nin aktif bir Kıbrıs politikasını zorunlu kılmaktadır. Aksi halde, bölgede oluşturulan yeni dengenin Türkiye aleyhine dönmesi, sadece Kıbrıs'ta değil, bütün Doğu Akdeniz'de etkisini gösterecektir.